

Acest document reprezintă un instrument de documentare, iar instituțiile nu își asumă responsabilitatea pentru conținutul său.

- **B** **DIRECTIVA 2002/21/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**
din 7 martie 2002
privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice
(Directivă-cadru)
(JO L 108, 24.4.2002, p. 33)

Astfel cum a fost modificată prin:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
► <u>M1</u>	Regulamentul (CE) nr. 717/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2007	L 171	32	29.6.2007
► <u>M2</u>	Regulamentul (CE) nr. 544/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009	L 167	12	29.6.2009
► <u>M3</u>	Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009	L 337	37	18.12.2009

rectificată prin:

- **C1** Rectificare, JO L 241, 10.9.2013, p. 8 (2009/140/CE)

**DIRECTIVA 2002/21/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A
CONSILIULUI**

din 7 martie 2002

**privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile
de comunicații electronice (Directivă-cadru)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽²⁾,

în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Cadrul de reglementare existent privind telecomunicațiile a reușit să creeze condițiile de concurență efectivă în sectorul telecomunicațiilor pe perioada tranziției de la monopol la concurență deplină.
- (2) La 10 noiembrie 1999, Comisia a prezentat Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor o comunicare intitulată „Către un nou cadru privind infrastructura comunicațiilor electronice și serviciile asociate – revizuire a comunicărilor din 1999”. În această comunicare, Comisia a revizuit cadrul de reglementare existent privind telecomunicațiile, în conformitate cu obligația prevăzută la articolul 8 din Directiva 90/387/CEE a Consiliului din 28 iunie 1990 de instituire a pieței comune a serviciilor de telecomunicații prin punerea în aplicare a operării de rețele deschise ⁽⁴⁾. Comisia a prezentat, de asemenea, o serie de propuneri pentru un nou cadru de reglementare privind infrastructura de comunicații electronice și serviciile asociate, în vederea unei consultări publice.
- (3) La 26 aprilie 2000, Comisia a prezentat Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor o comunicare privind rezultatele consultării publice privind revizuirea comunicărilor din 1999 și orientările pentru noul cadru de reglementare. Comunicarea a cuprins un rezumat al consultării publice și a stabilit câteva orientări cheie privind pregătirea unui nou cadru pentru infrastructura de comunicații electronice și serviciile asociate.

⁽¹⁾ JO C 365 E, 19.12.2000, p. 198 și
JO C 270 E, 25.9.2001, p. 199.

⁽²⁾ JO C 123, 25.4.2001, p. 56.

⁽³⁾ Avizul Parlamentului European din 1 martie 2001 (JO C 277, 1.10.2001, p. 91), Poziția comună a Consiliului din 17 septembrie 2001 (JO C 337, 30.11.2001, p. 34) și Decizia Parlamentului European din 12 decembrie 2001 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 14 februarie 2002.

⁽⁴⁾ JO L 192, 24.7.1990, p. 1. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/51/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 295, 29.10.1997, p. 23).

▼B

- (4) Consiliul European de la Lisabona din 23 și 24 martie 2000 a subliniat potențialul de creștere, competitivitate și creare de locuri de muncă pe care îl prezintă trecerea la o economie digitală, bazată pe cunoaștere. În special, a fost evidențiată importanța, atât pentru întreprinderi, cât și pentru cetățenii europeni, a accesului la o infrastructură de comunicații ieftină și de nivel mondial și la o gamă largă de servicii.
- (5) Pentru o convergență a sectoarelor telecomunicațiilor, a mijloacelor de informare în masă și a tehnologiei informaționale, toate rețelele și serviciile de transmisie trebuie reglementate de un singur cadru de reglementare. Acest cadru de reglementare include prezenta directivă și patru directive speciale: Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelilor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea)⁽¹⁾, Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora (Directiva privind accesul)⁽²⁾, Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor legate de rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directiva privind serviciul universal)⁽³⁾ și Directiva 97/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul telecomunicațiilor⁽⁴⁾, (denumite în continuare „directive speciale”). Este necesar să se separe reglementarea transmisiei de reglementarea conținutului. Prin urmare, prezentul cadru nu reglementează conținutul serviciilor furnizate prin rețele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul emisiilor radio-TV, serviciile financiare și anumite servicii specifice societății informaționale și, astfel, nu aduce atingere măsurilor privind aceste servicii luate la nivel comunitar sau național în conformitate cu legislația comunitară, cu scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura protecția pluralismului mijloacelor de informare în masă. Conținutul programelor de televiziune este reglementat de Directiva 89/552/CEE a Consiliului din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative din statele membre privind desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune⁽⁵⁾. Separarea dintre reglementarea transmisiei și reglementarea conținutului nu aduce atingere luării în considerare a legăturilor care există între acestea, în special pentru a garanta pluralismul mijloacelor de informare în masă, diversitatea culturală și protecția consumatorilor.
- (6) Politica audiovizualului și reglementarea conținutului sunt concepute pentru a atinge obiective de interes general, precum libertatea de expresie, pluralismul mijloacelor de informare în masă, imparțialitatea, diversitatea culturală și lingvistică, integrarea socială, protecția consumatorilor și protecția minorilor. Comunicarea Comisiei cu titlul „Principii și orientări pentru

⁽¹⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 21.

⁽²⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 7.

⁽³⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 51.

⁽⁴⁾ JO L 24, 30.1.1998, p. 1.

⁽⁵⁾ JO L 298, 17.10.1989, p. 23. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 202, 30.7.1997, p. 60).

▼B

politica comunitară a audiovizualului în epoca digitală” și concluziile Consiliului din 6 iunie 2000 care sunt favorabile acestei comunicări prezintă acțiunile cheie care trebuie întreprinse de Comunitate pentru a-și pune în aplicare politica în domeniul audiovizualului.

- (7) Dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale nu aduc atingere posibilității fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura protejarea principalelor sale interese de securitate, pentru a garanta ordinea publică și securitatea publică și pentru a permite investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor, inclusiv măsuri de stabilire de către autoritățile naționale de reglementare a unor obligații proporționale și specifice aplicabile furnizorilor de servicii de comunicații electronice.
- (8) Prezenta directivă nu reglementează echipamentul care intră sub incidența Directivei 1999/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 1999 privind echipamentele radio și echipamentele terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității acestora ⁽¹⁾, însă reglementează echipamentele consumatorilor utilizate pentru televiziunea digitală. Este important ca operatorii de rețele și producătorii de echipament pentru terminale să fie încurajați să coopereze pentru a facilita accesul utilizatorilor cu handicap la serviciile de comunicații electronice.
- (9) Serviciile societății informaționale sunt reglementate de Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”) ⁽²⁾.
- (10) Definiția „serviciului societății informaționale”, prevăzută la articolul 1 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice ⁽³⁾, se referă la o gamă largă de activități economice care au loc on-line. Majoritatea acestor activități nu intră sub incidența prezentei directive deoarece nu reprezintă activități integrale sau principale de transmisie de semnale prin rețele de comunicații electronice. Serviciile de telefonie vocală și de transmisie prin poșta electronică sunt reglementate de prezenta directivă. Aceeași întreprindere, de exemplu, un furnizor de servicii Internet, poate oferi atât servicii de comunicații electronice, precum accesul la internet, cât și servicii care nu intră sub incidența prezentei directive, precum furnizarea de conținut din rețea.
- (11) În conformitate cu principiul separării funcțiilor de reglementare și de operare, statele membre ar trebui să garanteze independența autorității sau autorităților naționale de reglementare în vederea asigurării imparțialității deciziilor acestora. Această cerință de independență nu aduce atingere autonomiei instituționale, nici obligațiilor constituționale ale statelor membre sau principiului neutralității prevăzut la articolul 295 din tratat, privind normele

⁽¹⁾ JO L 91, 7.4.1999, p. 10.

⁽²⁾ JO L 178, 17.7.2000, p. 1.

⁽³⁾ JO L 204, 21.7.1998, p. 37. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE (JO L 217, 5.8.1998, p. 18).

▼B

de reglementare a regimului proprietății care se aplică în statele membre. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să beneficieze de toate resursele necesare, în termeni de personal, competențe și mijloace financiare, pentru a-și duce la îndeplinire sarcinile.

- (12) Orice parte care face obiectul unei decizii luate de autoritatea națională de reglementare ar trebui să aibă dreptul de a exercita o cale de atac în fața unui organism independent de părțile implicate. Acest organism poate fi un tribunal. Mai mult, orice întreprindere care consideră că cererile sale de acordare a drepturilor de instalare a echipamentelor nu au fost tratate conform principiilor prevăzute în prezenta directivă, ar trebui să aibă dreptul la o cale de atac împotriva unor astfel de decizii. Procedura căii de atac nu aduce atingere repartizării competențelor sistemelor judiciare naționale și nici drepturilor persoanelor fizice sau juridice prevăzute de legislația internă.
- (13) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să adune informații de la actorii de pe piață pentru a-și desfășura sarcinile în mod eficient. Strângerea de informații poate fi necesară și Comisiei, pentru a-i permite acesteia să își îndeplinească obligațiile conform legislației comunitare. Solicitățile de informații trebuie să fie moderate și să nu reprezinte o sarcină exagerată pentru întreprinderi. Informațiile adunate de autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie accesibile publicului, cu excepția cazului în care acestea sunt confidențiale în conformitate cu normele de drept intern privind accesul publicului la informații și sub rezerva legislației comunitare și interne privind confidențialitatea în afaceri.
- (14) Se poate face schimb de informații considerate confidențiale de către o autoritate națională de reglementare, în conformitate cu normele comunitare și interne privind confidențialitatea în afaceri, cu Comisia și cu alte autorități naționale de reglementare numai în cazul în care acest schimb este strict necesar pentru aplicarea dispozițiilor prezentei directive sau ale directivelor speciale. Schimbul de informații trebuie limitat la ceea ce este pertinent și proporțional scopului unui astfel de schimb de informații.
- (15) Este necesar ca autoritățile naționale de reglementare să consulte toate părțile interesate cu privire la deciziile propuse și să țină seama de observațiile acestora înainte de adoptarea deciziei finale. Pentru a se asigura că deciziile luate la nivel național nu au efecte nefavorabile asupra pieței comune sau asupra altor obiective ale tratatului, autoritățile naționale de reglementare ar trebui, de asemenea, să prezinte Comisiei și altor autorități naționale de reglementare anumite proiecte de decizii pentru a le oferi ocazia de a face observații. Autoritățile naționale de reglementare trebuie să consulte toate părțile interesate cu privire la toate proiectele de măsuri care au efect asupra comerțului între statele membre. Cazurile în care se aplică procedurile prevăzute la articolele 6 și 7 sunt menționate de prezenta directivă și de directivele speciale. Comisia ar trebui să aibă posibilitatea, după consultarea comitetului pentru comunicații, să solicite unei autorități naționale de reglementare să retragă proiectul unei măsuri,

▼B

atunci când aceasta se referă la definirea unor piețe relevante sau la desemnarea sau lipsa desemnării întreprinderilor cu putere semnificativă pe piață și atunci când aceste decizii ar crea bariere în privința pieței comune sau ar fi incompatibile cu legislația comunitară, în special cu obiectivele politice pe care autoritățile naționale de reglementare trebuie să le urmeze. Această procedură nu aduce atingere procedurii de notificare prevăzută de Directiva 98/34/CE și nici prerogativelor Comisiei privind încălcarea legislației comunitare prevăzute de tratat.

- (16) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să își bazeze activitățile pe un set de obiective și principii armonizate și, după caz, să își coordoneze acțiunile cu autoritățile de reglementare din alte state membre pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în prezentul cadru de reglementare.
- (17) Activitățile autorităților naționale de reglementare constituite în temeiul prezentei directive și al directivelor speciale contribuie la punerea în practică a unor politici mai cuprinzătoare în domeniile culturii, al ocupării forței de muncă, al mediului, al coeziunii sociale și al amenajării teritoriului.
- (18) Cerința ca statele membre să se asigure că autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de faptul că este de dorit ca reglementarea să fie neutră din punct de vedere tehnologic, și anume să nu impună constrângeri și să nu producă discriminări în favoarea utilizării unui anumit tip de tehnologie, nu împiedică luarea unor măsuri proporționate pentru promovarea anumitor servicii specifice, atunci când acest lucru este justificat, un exemplu fiind utilizarea televiziunii digitale ca mijloc de creștere a eficienței spectrului radio.
- (19) Frecvențele radio sunt un element esențial pentru serviciile de comunicații electronice radio și, în măsura în care acestea sunt legate de aceste servicii, ar trebui să fie alocate și atribuite de către autoritățile naționale de reglementare conform unui set de obiective și principii armonizate care să le reglementeze acțiunile, dar și conform unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, ținând seama de interesele democratice, sociale, lingvistice și culturale legate de utilizarea frecvențelor. Alocarea și atribuirea frecvențelor radio trebuie gestionate cât mai eficient posibil. Transferul de frecvențe radio poate fi un mijloc eficient de îmbunătățire a utilizării spectrului, atât timp cât există garanții suficiente de protejare a interesului public, în special nevoia de a asigura transparența și supravegherea reglementară a unor astfel de transferuri. Decizia 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare pentru politica spectrului radio în Comunitatea Europeană (Decizia privind spectrul radio)⁽¹⁾ stabilește un cadru pentru armonizarea frecvențelor radio, iar acțiunile întreprinse în aplicarea prezentei directive ar trebui să urmărească facilitarea activităților întreprinse în aplicarea directivei menționate anterior.

⁽¹⁾ JO L 108, 24.4.2002, p. 1.

▼B

- (20) Accesul la resursele de numerotare pe baza unor criterii transparente, obiective și nediscriminatorii este esențial pentru ca întreprinderile să se afle în concurență în sectorul comunicațiilor electronice. Toate elementele planurilor naționale de numerotare ar trebui să fie gestionate de autoritățile naționale de reglementare, inclusiv codurile de puncte utilizate la adresarea în rețea. Atunci când este nevoie de o armonizare a resurselor de numerotare din Comunitate pentru a sprijini dezvoltarea serviciilor pan-europene, Comisia poate lua măsuri tehnice de punere în aplicare, utilizând puterile sale executive. Atunci când acest lucru este adecvat pentru a asigura o interoperabilitate globală deplină a serviciilor, statele membre ar trebui să își coordoneze pozițiile naționale în conformitate cu dispozițiile tratatului, în organizațiile și forurile internaționale în care se iau deciziile privind numerotarea. Dispozițiile prezentei directive nu atribuie noi competențe autorităților naționale de reglementare în domeniul numirii și adresării internet.
- (21) Statele membre pot utiliza, *inter alia*, proceduri de selecție concurențiale sau comparative la atribuirea frecvențelor radio, precum și a numerelor cu valoare economică excepțională. Atunci când pun în aplicare astfel de sisteme, autoritățile naționale de reglementare trebuie să țină seama de dispozițiile articolului 8.
- (22) Pentru atribuirea unor drepturi de instalare a infrastructurilor trebuie să se asigure existența unor proceduri rapide, nediscriminatorii și transparente, pentru a garanta condițiile de concurență loială și efectivă. Prezenta directivă nu aduce atingere prevederilor de drept intern care reglementează exproprierea sau utilizarea proprietății, exercitarea normală a drepturilor de proprietate, utilizarea normală a domeniului public, și nici principiului neutralității privind normele de reglementare a regimului proprietății din statele membre.
- (23) Utilizarea în comun a infrastructurii poate fi avantajoasă din punct de vedere al amenajării teritoriului, sănătății publice sau mediului și ar trebui încurajată de autoritățile naționale de reglementare pe baza unor acorduri voluntare. În cazurile în care întreprinderile nu au acces la alternative viabile, se poate dovedi adecvată utilizarea în comun obligatorie a infrastructurilor sau proprietății. Acest lucru se referă, *inter alia*, la colocarea fizică și la utilizarea în comun a canalelor, spațiilor, clădirilor, pilonilor, antenelor sau a rețelelor de antene. Obligatorietatea utilizării în comun a infrastructurii sau a proprietății ar trebui impusă întreprinderilor doar după o consultare publică completă.
- (24) Atunci când operatorii de telefonie mobilă sunt obligați să utilizeze în comun turnuri sau piloni, din motive de protecție a mediului, o astfel de utilizare în comun obligatorie poate duce la o reducere a nivelurilor maxime ale puterii de transmisie permise pentru fiecare operator din motive de sănătate publică și, prin urmare, ar putea obliga operatorii să instaleze mai multe puncte de transmisie pentru a asigura acoperirea națională.
- (25) În anumite împrejurări este necesară impunerea unor obligații *ex ante* pentru a asigura dezvoltarea unei piețe concurențiale. Definiția puterii semnificative pe piață prevăzută de Directiva 97/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 1997 privind interconectarea în telecomunicații în

▼B

vederea asigurării unui serviciu și a unei interoperabilități universale prin aplicarea principiilor de furnizare a unei rețele deschise (FRD) ⁽¹⁾ s-a dovedit a fi eficientă în etapele inițiale de deschidere a pieței, reprezentând un prag pentru obligațiile *ex ante*, dar în prezent trebuie adaptată pentru a răspunde cerințelor unor piețe mai complexe și mai dinamice. Din acest motiv, definiția utilizată în prezenta directivă este echivalentă cu conceptul de poziție dominantă definit în jurisprudența Curții de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene.

- (26) Două sau mai multe întreprinderi se pot bucura de o poziție dominantă comună nu numai în cazul în care există legături structurale sau de alt tip între ele, dar și în care structura pieței în cauză este favorabilă unor efecte coordonate, și anume încurajează comportamentul anticoncurențial paralel sau aliniat pe piață.
- (27) Este esențial ca obligațiile de reglementare *ex ante* să fie impuse numai atunci când nu există concurență efectivă, ca de exemplu pe piețele în care există una sau mai multe întreprinderi cu o putere semnificativă pe piață și în care soluțiile oferite de dreptul concurenței intern și comunitar nu sunt suficiente pentru rezolvarea problemei. Prin urmare, Comisia trebuie să stabilească orientări la nivel comunitar în conformitate cu principiile dreptului concurenței, care să fie urmate de autoritățile naționale de reglementare în determinarea eficienței concurenței de pe o piață dată și a puterii semnificative a întreprinderilor pe piață. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să analizeze dacă pe piața unui anumit produs sau serviciu concurența este efectivă într-o zonă geografică care poate fi reprezentată de întreg teritoriul sau de o parte din teritoriul unui stat membru în cauză, sau de părți învecinate din teritoriile anumitor state membre considerate în ansamblu. Analiza caracterului efectiv al concurenței ar trebui să stabilească dacă există perspective de concurență pe piață și dacă, prin urmare, se prevede o persistență a lipsei concurenței efective. Orientările menționate anterior se vor referi și la problema piețelor nou apărute, pe care liderul de piață deține *de facto* un sector de piață mare, dar căruia nu ar trebui să i se impună obligații nejustificate. Comisia trebuie să revizuiască periodic aceste orientări pentru a se asigura că sunt întotdeauna adaptate la o piață care evoluează rapid. Autoritățile naționale de reglementare vor trebui să coopereze în cazul în care piața în cauză este transnațională.
- (28) Pentru a stabili dacă o întreprindere are putere semnificativă pe o anumită piață, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să acționeze în conformitate cu legislația comunitară și să țină seama în mare măsură de orientări ale Comisiei.
- (29) Comunitatea și statele membre și-au luat o serie de angajamente în conformitate cu standardele și cadrul de reglementare pentru servicii și rețele de telecomunicații ale Organizației Mondiale a Comerțului.

⁽¹⁾ JO L 199, 26.7.1997, p. 32. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/61/CE (JO L 268, 3.10.1998, p. 37).

▼B

- (30) Este necesar ca standardizarea să rămână, în principal, un proces dictat de piață. Cu toate acestea, pot continua să existe situații în care este adecvat să se impună respectarea normelor specificate la nivel comunitar, în vederea asigurării interoperabilității pe piața comună. La nivel național, statele membre trebuie să respecte dispozițiile Directivei 98/34/CE. Directiva 95/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind utilizarea standardelor pentru transmiterea semnalelor de televiziune ⁽¹⁾ nu impune nici un serviciu sau sistem anume de transmisie pentru televiziunea digitală. În cadrul Grupului privind telecomunicația digitală (Grupul DVB), actorii de pe piața europeană au format o familie de sisteme de transmisii TV care au fost standardizate de Institutul European de Standardizare în domeniul Telecomunicațiilor (ETSI) și care au devenit recomandări ale Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor. Orice decizie menită să facă obligatorie punerea în aplicare a acestor standarde trebuie precedată de o consultare publică completă. Procedurile de standardizare prevăzute de prezenta directivă nu aduc atingere dispozițiilor Directivei 1999/5/CE, ale Directivei 73/23/CEE a Consiliului din 19 februarie 1973 privind armonizarea legilor statelor membre referitoare la echipamentele electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune ⁽²⁾ și ale Directivei 89/336/CEE a Consiliului din 3 mai 1989 privind apropierea legislațiilor statelor membre privind compatibilitatea electromagnetică ⁽³⁾.
- (31) Trebuie încurajată interoperabilitatea serviciilor digitale interactive de televiziune și a echipamentelor avansate de televiziune digitală la nivelul consumatorilor pentru a asigura libera circulație a informațiilor, pluralismul mijloacelor de informare în masă și diversitatea culturală. Consumatorii trebuie să poată primi, indiferent de modul de transmisie, toate serviciile digitale interactive de televiziune, ținându-se seama de neutralitatea tehnologică, de progresul tehnologic din viitor, de necesitatea de a promova lansarea televiziunii digitale și de situația concurenței pe piețele serviciilor de televiziune digitală. Operatorii de platforme de televiziune digitală interactivă trebuie să facă eforturi de punere în aplicare a unei interfețe de programe de aplicare (API) deschise care să fie conformă cu standardele sau specificațiile adoptate de un organism european de standardizare. Trecerea de la API existente la noile API deschise ar trebui încurajată și organizată, de exemplu prin memorandumuri de înțelegere între toți actorii de pe piață interesați. API deschise facilitează interoperabilitatea, și anume portabilitatea conținutului interactiv între mecanismele de transmisie și funcționalitatea deplină a acestui conținut pe echipamentele de televiziune digitală avansate. Cu toate acestea, trebuie luată în considerare nevoia de a nu împiedica buna funcționare a echipamentului de recepție și de a-l proteja de atacuri rău intenționate, de exemplu de cele prin intermediul virușilor.
- (32) În cazul unui litigiu între întreprinderi din același stat membru într-un domeniu reglementat de prezenta directivă sau de directivele speciale, de exemplu cu privire la obligațiile de acces și interconectare sau la mijloacele de transfer al listelor de abonați, este necesar ca o parte lezată care a negociat cu bună credință, dar nu a reușit să ajungă la un acord, să poată apela la autoritatea națională de reglementare pentru rezolvarea litigiului. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune o soluție părților. O autoritate națională de reglementare care intervine

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 51.

⁽²⁾ JO L 77, 26.3.1973, p. 29.

⁽³⁾ JO L 139, 23.5.1989, p. 19.

▼B

pentru rezolvarea unui litigiu între întreprinderi care furnizează servicii sau rețele de comunicații electronice într-un stat membru ar trebui să asigure conformitatea cu obligațiile care decurg din prezenta directivă și din directivele speciale.

- (33) Pe lângă dreptul la o cale de atac acordat în conformitate cu legislația internă sau comunitară, trebuie să existe o procedură simplă care să fie inițiată la cererea oricărei părți la un litigiu și care să soluționeze litigiile transfrontaliere care depășesc competența unei singure autorități naționale de reglementare.
- (34) Comitetul FRD, instituit prin articolul 14 din Directiva 90/387/CEE, și comitetul privind licențele, instituit prin articolul 14 din Directiva 97/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 aprilie 1997 privind un cadru comun pentru autorizațiile generale și licențele individuale în domeniul serviciilor de telecomunicații ⁽¹⁾, ar trebui înlocuite cu un comitet unic.
- (35) Autoritățile naționale de reglementare și autoritățile naționale pentru concurență ar trebui să își ofere reciproc informațiile necesare punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă și din directivele speciale, pentru a putea coopera pe deplin. În ceea ce privește schimbul de informații efectuat, autoritatea care primește datele ar trebui să asigure același nivel de confidențialitate ca și autoritatea care furnizează datele.
- (36) Comisia și-a manifestat intenția de a înființa un grup al autorităților de reglementare europene din domeniul serviciilor și rețelelor de comunicații electronice care să constituie un mecanism adecvat de încurajare a cooperării și coordonării autorităților naționale de reglementare, pentru a promova dezvoltarea pieței interne a serviciilor și rețelelor de comunicații electronice și pentru a încerca să realizeze o punere în aplicare coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale, în special în domeniile în care legislația internă de punere în aplicare a legislației comunitare acordă autorităților naționale de reglementare o putere discreționară mare în ceea ce privește aplicarea reglementărilor în cauză.
- (37) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui invitate să coopereze reciproc și cu Comisia, într-un mod transparent, pentru a asigura o punere în aplicare coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale. Această cooperare ar putea avea loc, printre altele, în cadrul comitetului pentru comunicații sau al unui grup al autorităților de reglementare europene. Statele membre trebuie să stabilească organismele care sunt autorități naționale de reglementare în sensul prezentei directive și al directivelor speciale.
- (38) Măsurile care ar putea afecta comerțul dintre statele membre sunt acele măsuri care pot avea o influență, directă sau indirectă, reală sau potențială, asupra schimburilor dintre statele membre, într-un mod care ar putea împiedica dezvoltarea pieței unice. Acestea includ măsurile care au un impact semnificativ asupra operatorilor sau utilizatorilor din alte state membre, cum ar fi, printre altele:

⁽¹⁾ JO L 117, 7.5.1997, p. 15.

▼B

măsuri care afectează prețurile pentru utilizatorii din alte state membre; măsuri care afectează abilitatea unei întreprinderi stabilite într-un alt stat membru să furnizeze servicii de comunicare electronică, în special măsurile care afectează abilitatea de a oferi servicii transnaționale; măsuri care afectează structura pieței sau accesul pe piață, având repercusiuni asupra întreprinderilor din alte state membre.

- (39) Dispozițiile prezentei directive ar trebui revizuite periodic, în special pentru a se stabili necesitatea unor modificări în lumina evoluției tehnologice sau a condițiilor de pe piață.
- (40) Este necesar să se adopte măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei directive în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a procedurilor privind exercitarea atribuțiilor de punere în aplicare conferite Comisiei ⁽¹⁾.
- (41) Întrucât obiectivele acțiunii propuse, și anume crearea unui cadru armonizat de reglementare a serviciilor de comunicații electronice, a rețelilor de comunicații electronice, a infrastructurilor asociate și a serviciilor, nu pot fi îndeplinite în mod suficient de către statele membre, dar pot, datorită dimensiunii și efectelor acțiunii, să fie îndeplinite mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității consacrat la articolul 5 din tratat. Conform principiului proporționalității consacrat la articolul menționat anterior, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor respective.
- (42) Este necesar să se abroge anumite directive și decizii din acest domeniu.
- (43) Comisia ar trebui să supravegheze trecerea de la cadrul existent la noul cadru și poate în special, la momentul oportun, să înainteze o propunere de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2887/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind accesul dezintegrat la bucla locală ⁽²⁾,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE, SCOPUL ȘI DEFINIȚIILE

Articolul 1

Domeniul de aplicare și scopul

▼M3

(1) Prezenta directivă stabilește un cadru armonizat pentru reglementarea serviciilor de comunicații electronice, a rețelilor de comunicații electronice, a infrastructurilor și a serviciilor asociate, precum și a anumitor aspecte privind echipamentele terminale menite să faciliteze accesul utilizatorilor cu handicap. Directiva prevede atribuții ale

⁽¹⁾ JO L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽²⁾ JO L 336, 30.12.2000, p. 4.

▼ M3

autorităților naționale de reglementare și stabilește o serie de proceduri care să asigure o aplicare armonizată a cadrului de reglementare pe teritoriul Comunității.

▼ B

(2) Prezenta directivă, precum și directivele speciale nu aduc atingere obligațiilor impuse de legislația internă în aplicarea legislației comunitare sau impuse de legislația comunitară în ceea ce privește serviciile furnizate prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice.

(3) Prezenta directivă, precum și directivele speciale nu aduc atingere măsurilor luate la nivel național sau comunitar, în conformitate cu legislația comunitară, care urmăresc atingerea unor obiective de interes general, în special în ceea ce privește reglementarea conținutului și a politicii audiovizualului.

▼ M3

(3a) Măsurile luate de statele membre cu privire la accesul utilizatorilor finali la serviciile și aplicațiile prin rețele de comunicații electronice sau cu privire la utilizarea acestor servicii și aplicații de către utilizatorii finali trebuie să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice, astfel cum sunt garantate de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și principiile generale ale dreptului comunitar.

Oricare dintre aceste măsuri cu privire la accesul utilizatorilor finali la serviciile și aplicațiile prin rețele de comunicații electronice sau cu privire la utilizarea acestor servicii și aplicații de către utilizatorii finali care ar putea restrânge acele drepturi sau libertăți fundamentale pot fi impuse doar dacă sunt adecvate, proporționale și necesare într-o societate democratică, iar punerea în aplicare a acestora face obiectul unor garanții procedurale adecvate în conformitate cu dispozițiile Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cu principiile generale ale dreptului comunitar, inclusiv o protecție jurisdicțională efectivă și dreptul de a beneficia de garanțiile prevăzute de lege. În consecință, aceste măsuri pot fi adoptate doar cu respectarea deplină a principiului prezumției de nevinovăție și a dreptului la viață privată. Se garantează o procedură prealabilă, echitabilă și imparțială, inclusiv dreptul de a fi audiat al persoanei sau persoanelor vizate, sub rezerva necesității unor condiții și a unor mecanisme procedurale adecvate în cazuri de urgență demonstrate în mod corespunzător, în conformitate cu Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Dreptul la o reexaminare judiciară eficientă și într-un termen rezonabil este garantat.

▼ B

(4) Prezenta directivă, precum și directivele individuale nu aduc atingere dispozițiilor Directivei 1999/5/CE.

▼ M2

(5) Prezenta directivă și directivele speciale nu aduc atingere niciunei măsuri specifice adoptate în vederea reglementării roamingului internațional în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Comunității.

▼ B*Articolul 2***Definiții**

În sensul prezentei directive:

▼ M3

- (a) „rețea de comunicații electronice” înseamnă sisteme de transmisie și, după caz, echipamente de comutare sau de rutare și alte resurse, inclusiv elemente de rețea care nu sunt active, care permit transmiterea semnalelor prin cablu, unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețele de satelit, rețele terestre fixe (cu comutare de circuite sau de pachete, inclusiv Internet) și mobile, sisteme care utilizează rețeaua electrică, atât timp cât servesc la transmiterea semnalelor, rețelele utilizate pentru difuzarea programelor de radio și televiziune și rețelele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;
- (b) „piețe transnaționale” înseamnă piețele identificate în conformitate cu articolul 15 alineatul (4) care au ca sferă de cuprindere întreaga Comunitate sau o parte semnificativă a acesteia care acoperă mai mult de un stat membru;

▼ B

- (c) „serviciu de comunicații electronice” înseamnă serviciul furnizat de obicei contra cost și care constă în totalitate sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice, inclusiv serviciile de telecomunicații și serviciile de transmisie prin rețele utilizate pentru radiodifuziune, dar nu și servicii care constau din furnizarea de conținuturi prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice; nu include serviciile societății informaționale astfel cum sunt acestea definite la articolul 1 din Directiva 98/34/CE care nu constau în întregime sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice;

▼ M3

- (d) „rețea publică de comunicații” înseamnă o rețea de comunicații electronice utilizată în întregime sau în principal pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice puse la dispoziția publicului, care asigură transferul de informații între punctele de terminale ale rețelei;
- (da) „punct terminal al rețelei (NTP)” înseamnă punctul fizic la care unui abonat i se furnizează accesul la o rețea publică de comunicații; în cazul rețelelor care utilizează comutarea sau rutarea, NTP este identificat printr-o adresă specifică în rețea, care poate fi asociată numărului sau numelui abonatului;
- (e) „infrastructură asociată” înseamnă acele servicii asociate, infrastructuri fizice și alte instalații sau elemente asociate unei rețele de comunicații electronice și/sau unui serviciu de comunicații electronice care permit și/sau asigură furnizarea de servicii prin intermediul respectivei rețele și/sau al respectivului serviciu sau dispun de acest potențial și cuprind, *inter alia*, clădirile sau intrările în clădiri, cablajul clădirilor, antenele, turnurile și alte construcții de susținere, canalele, tuburile, pilonii, nișele și cutiile de distribuție;

▼M3

- (ea) „servicii asociate” înseamnă acele servicii asociate unei rețele de comunicații electronice și/sau unui serviciu de comunicații electronice care permit și/sau asigură furnizarea de servicii prin intermediul respectivei rețele și/sau al respectivului serviciu sau dispun de acest potențial și cuprind, *inter alia*, conversia numerelor sau sistemele cu o funcție echivalentă, sistemele de acces condiționat și ghidurile de programe electronice, precum și alte servicii, precum serviciile de identificare, localizare și prezentă;

▼B

- (f) „sistemul de acces condiționat” înseamnă orice măsură și/sau dispoziție tehnică prin care accesul într-o formă inteligibilă la un serviciu protejat de difuzare a programelor de radio sau televiziune se face prin abonament sau prin altă formă de autorizare individuală prealabilă;
- (g) „autoritate națională de reglementare” înseamnă organismul sau organismele însărcinate de un stat membru cu oricare din sarcinile de reglementare desemnate în prezenta directivă sau în directivele speciale;
- (h) „utilizator” înseamnă orice persoană fizică sau juridică ce utilizează sau solicită utilizarea unui serviciu de comunicații electronice accesibil publicului;
- (i) „consumator” înseamnă orice persoană fizică ce utilizează sau solicită un serviciu de comunicații electronice accesibil publicului în alte scopuri decât cele profesionale;
- (j) „serviciu universal” înseamnă pachetul minim de servicii, prevăzut de Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal), având o anumită calitate, accesibil tuturor utilizatorilor, indiferent de poziția lor geografică și, ținând seama de condițiile naționale specifice, la un preț rezonabil;
- (k) „abonat” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care este parte la un contract cu un furnizor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului pentru furnizarea unor astfel de servicii;

▼M3

- (l) „directive speciale” înseamnă Directiva 2002/20/CE (directiva privind autorizarea), Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul), Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal) și Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) ⁽¹⁾;

▼B

- (m) „furnizarea unei rețele de comunicații electronice” înseamnă instalarea, operarea, supravegherea sau punerea la dispoziție a unei astfel de rețele;
- (n) „utilizator final” înseamnă un utilizator care nu furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

⁽¹⁾ JO L 201, 31.7.2002, p. 37.

▼ B

- (o) „echipament avansat de televiziune digitală” înseamnă orice decodor destinat a fi conectat la un aparat TV sau la orice aparat TV digital cu decodor integrat care poate recepționa servicii de televiziune digitale interactive;
- (p) „interfață de program de aplicare (API)” înseamnă interfață software între aplicații, furnizată de către radiodifuzori sau de către furnizori de servicii și resursele echipamentului avansat de televiziune digitală prevăzute pentru serviciile de televiziune și radio digitale;

▼ M3

- (q) „alocarea spectrului” înseamnă desemnarea unei anumite benzi de frecvență pentru utilizarea de unul sau mai multe tipuri de servicii de radiocomunicații, după caz, în condiții specifice;
- (r) „interferențe dăunătoare” înseamnă interferențele care pun în pericol funcționarea unui serviciu de radionavigație sau a altor servicii de siguranță sau care denaturează, blochează sau întrerup în mod grav și repetat funcționarea unui serviciu de radio (comunicații care operează în conformitate cu reglementările internaționale, comunitare și naționale aplicabile);
- (s) „apel” înseamnă o conexiune stabilită prin intermediul unui serviciu de comunicații electronice accesibil publicului care permite realizarea unei comunicații vocale bidirecționale.

▼ B

CAPITOLUL II

AUTORITĂȚILE NAȚIONALE DE REGLEMENTARE

*Articolul 3***Autoritățile naționale de reglementare**

- (1) Statele membre se asigură că fiecare sarcină încredințată autorităților naționale de reglementare prin prezenta directivă și prin directivele speciale este îndeplinită de un organism competent.
- (2) Statele membre garantează independența autorităților naționale de reglementare, asigurându-se că acestea sunt distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional de toate organizațiile care furnizează rețele, echipamente sau servicii de comunicații electronice. Statele membre care păstrează proprietatea sau controlul asupra unor întreprinderi care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare, pe de o parte, de activitățile legate de proprietate sau control, pe de altă parte.

▼ M3

- (3) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare își exercită competențele în mod imparțial, transparent și în timp util. Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare dețin resurse umane și financiare suficiente pentru îndeplinirea atribuțiilor care le sunt încredințate.

▼ M3

► C1 (3a) Fără a aduce atingere dispozițiilor prevăzute la alineatele (4) și (5), autoritățile naționale de reglementare responsabile de reglementarea *ex ante* a pieței sau de soluționarea litigiilor dintre întreprinderi în conformitate cu articolul 20 sau 21 din prezenta directivă acționează independent și nu solicită și nici nu primesc instrucțiuni de la un alt organism în legătură cu îndeplinirea acestor sarcini care le revin în temeiul normelor de drept intern care pun în aplicare normele comunitare. Acest lucru nu exclude supravegherea în conformitate cu dreptul constituțional național. Numai organismele de soluționare a căilor de atac, instituite în conformitate cu articolul 4 au competența de a suspenda sau de a revoca deciziile luate de către autoritățile naționale de reglementare.

Statele membre se asigură că conducătorul unei autorități naționale de reglementare menționate la primul paragraf sau, ◀ după caz, membrii organului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul autorității sau înlocuitorul acestuia/înlocuitorii acestora nu poate/pot fi demisi/demiși decât în cazul în care nu mai satisfac(e) condițiile necesare îndeplinirii sarcinilor sale/lor, precizate în prealabil în legislația națională. Decizia de demitere a conducătorului autorității naționale de reglementare sau, după caz, a membrilor organului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul acesteia se face publică la momentul demiterii. Conducătorul demis al autorității naționale de reglementare sau, după caz, membrii demiși ai organului colectiv care îndeplinește această funcție în cadrul acesteia, primește/primesc o expunere a motivelor care se publică și are/au dreptul de a solicita publicarea acesteia, în cazul în care aceasta nu ar avea loc în lipsa solicitării sale/lor.

Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare menționate la primul paragraf beneficiază de bugete anuale separate. Bugetele se fac publice. Statele membre se asigură, de asemenea, că autoritățile naționale de reglementare beneficiază de resurse financiare și umane adecvate, astfel încât să poată participa în mod activ și să contribuie la Organismul autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC) ⁽¹⁾.

(3b) Statele membre se asigură că obiectivele OAREC privind promovarea unei coordonări și coerențe sporite la nivelul reglementării sunt sprijinite în mod activ de respectivele autorități naționale de reglementare.

(3c) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de avizele și pozițiile comune adoptate de OAREC la adoptarea propriilor decizii pentru piețele lor interne.

▼ B

(4) Statele membre publică sarcinile care trebuie îndeplinite de autoritățile naționale de reglementare într-un mod ușor accesibil, în special atunci când aceste sarcini sunt încredințate mai multor organisme. Statele membre asigură, după caz, consultarea și cooperarea între aceste autorități, precum și între aceste autorități și autoritățile naționale însărcinate cu punerea în aplicare a dreptului concurenței și cu autoritățile naționale însărcinate cu punerea în aplicare a legislației în materie de protecție a consumatorilor, în probleme de interes comun. Atunci când mai multe autorități au competențe în aceste probleme, statele membre se asigură că sarcinile care revin fiecărei autorități sunt publicate într-un mod ușor accesibil.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1211/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 de instituire a Organismului autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (OAREC) și a Oficiului.

▼ B

(5) Autoritățile naționale de reglementare și autoritățile naționale în materie de concurență își furnizează reciproc informațiile necesare punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă și din directivele speciale. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea care le primește asigură același nivel de confidențialitate ca și autoritatea care le furnizează.

(6) Comisia este notificată de către statele membre cu privire la toate autoritățile naționale de reglementare cărora le-au fost atribuite sarcini în aplicarea prezentei directive și directivelor speciale, precum și la responsabilitățile care revin fiecăreia.

*Articolul 4***Dreptul la o cale de atac****▼ M3**

(1) Statele membre se asigură că există, la nivel național, mecanisme eficiente prin care orice utilizator sau orice întreprindere care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice și care este afectată de o decizie a unei autorități naționale de reglementare are dreptul de a ataca decizia în fața unui organism de soluționare a căilor de atac independent de părțile implicate. Acest organism, care poate fi o instanță judecătorească, dispune de expertiza necesară pentru a-și putea exercita funcțiile în mod efectiv. Statele membre se asigură că fondul cauzei este luat în considerare în mod corespunzător și că există un mecanism de contestare efectiv.

Până la soluționarea căii de atac, decizia autorității naționale de reglementare se aplică, cu excepția cazului în care sunt stabilite măsuri provizorii în conformitate cu dreptul intern.

▼ B

(2) În cazul în care organismul în fața căruia se exercită calea de atac menționat la alineatul (1) nu are caracter jurisdicțional, acesta își motivează întotdeauna decizia în scris. În afară de aceasta, într-un astfel de caz, decizia poate fi supusă examinării de către o instanță de judecată în sensul articolului 234 din tratat.

▼ M3

(3) Statele membre culeg informații referitoare la obiectul în general al căilor de atac, la numărul căilor de atac, la durata procedurilor aferente căilor de atac și la numărul deciziilor de stabilire a măsurilor provizorii. Statele membre furnizează aceste informații Comisiei și OAREC, la solicitarea motivată a oricăreia dintre acestea.

▼ B*Articolul 5***Furnizarea de informații****▼ M3**

(1) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice transmit toate informațiile, inclusiv informațiile financiare, necesare autorităților naționale de reglementare pentru a garanta conformitatea cu dispozițiile stabilite sau deciziile adoptate în conformitate cu prezenta directivă și cu directivele speciale. În special, autoritățile naționale de reglementare au competența de a solicita acestor întreprinderi să ofere informații cu privire la viitoarea dezvoltare a rețelei și a serviciilor care ar putea avea un impact asupra serviciilor furnizate angro puse la dispoziția concurenților. Întreprinderilor cu putere semnificativă pe piețele angro li se poate solicita, de asemenea, să prezinte date contabile privind piețele cu amănuntul care sunt asociate piețelor angro respective.

▼ M3

Întreprinderile furnizează aceste informații rapid și la cerere, respectând termenele și nivelul de detaliere solicitat de autoritatea națională de reglementare. Informațiile solicitate de autoritatea națională de reglementare sunt proporționale cu sarcina pe care aceasta o are de îndeplinit. Autoritatea națională de reglementare prezintă motivele care justifică cererea sa de informații și prelucrează informațiile în conformitate cu alineatul (3).

▼ B

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare furnizează Comisiei, în urma unei solicitări argumentate, informațiile care îi sunt necesare pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute de tratat. Informațiile solicitate de Comisie sunt proporționale cu îndeplinirea sarcinilor respective. Atunci când informațiile furnizate se referă la informații furnizate anterior de întreprinderi la cererea autorităților naționale de reglementare, întreprinderile sunt informate cu privire la aceasta. În măsura în care este necesar și cu excepția cazului în care autoritatea care furnizează informațiile a făcut o cerere expresă și motivată în sens contrar, Comisia pune informațiile furnizate la dispoziția altei autorități din alt stat membru.

Sub rezerva cerințelor prevăzute la alineatul (3), statele membre se asigură că informațiile prezentate unei autorități naționale de reglementare pot fi puse la dispoziția altei autorități din același sau din alt stat membru, în urma unei solicitări motivate, pentru a le permite, după caz, să își îndeplinească responsabilitățile prevăzute în legislația comunitară.

(3) Atunci când o autoritate națională de reglementare consideră că informațiile sunt confidențiale, în conformitate cu reglementările comunitare și interne în materie de secrete de afaceri, Comisia și autoritățile naționale de reglementare în cauză asigură această confidențialitate.

(4) Statele membre se asigură că, acționând în conformitate cu reglementările interne privind accesul public la informații și sub rezerva reglementărilor interne și comunitare privind secretele de afaceri, autoritățile naționale de reglementare publică informațiile care pot contribui la crearea unei piețe deschise și concurențiale.

(5) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să publice condițiile care reglementează accesul public la informațiile prevăzute la alineatul (4), inclusiv procedurile de obținere a unui astfel de acces.

▼ M3*Articolul 6***Mecanismul de consultare și de transparență**

Cu excepția cazurilor care intră sub incidența articolului 7 alineatul (9), a articolului 20 sau a articolului 21, statele membre se asigură că, atunci când autoritățile naționale de reglementare intenționează să adopte măsuri în conformitate cu dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale, sau când intenționează să instituie restricții în conformitate cu articolul 9 alineatele (3) și (4), care au un impact major asupra pieței relevante, acestea dau ocazia părților interesate să își prezinte observațiile cu privire la proiectul de măsură într-un termen rezonabil.

Autoritățile naționale de reglementare publică procedurile lor naționale de consultare.

▼M3

Statele membre asigură înființarea unui singur punct de informare care să permită accesul la toate consultările în curs.

Rezultatele procedurii de consultare se fac publice de către autoritățile naționale de reglementare, cu excepția cazului în care este vorba de informații confidențiale în sensul normelor comunitare și de drept intern privind secretele comerciale.

*Articolul 7***Consolidarea pieței interne de comunicații electronice**

(1) La îndeplinirea sarcinilor prevăzute în prezenta directivă și în directivele speciale, autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de obiectivele prevăzute la articolul 8, inclusiv în măsura în care acestea sunt în legătură cu funcționarea pieței interne.

(2) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne cooperând între ele și cu Comisia și cu OAREC într-un mod transparent, pentru a asigura aplicarea coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prezentei directive și ale directivelor speciale. În acest scop, statele membre cooperează, în special, cu Comisia și cu OAREC pentru a identifica tipurile de instrumente și de măsuri corective cele mai adecvate pentru abordarea unor situații specifice de pe piață.

(3) Sub rezerva unor dispoziții contrare prevăzute în recomandări sau în orientările adoptate în temeiul articolului 7b, după încheierea consultării menționate la articolul 6, în cazurile în care o autoritate națională de reglementare intenționează să ia o măsură care:

- (a) intră sub incidența articolelor 15 sau 16 din prezenta directivă sau a articolului 5 sau 8 din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul); și
- (b) ar afecta comerțul între statele membre,

aceasta pune proiectul de măsură, precum și motivele pe care stau la baza acesteia la dispoziția Comisiei, OAREC și, în același timp, a autorităților naționale de reglementare din alte state membre, în conformitate cu articolul 5 alineatul (3) și informează Comisia, OAREC și alte autorități naționale de reglementare cu privire la aceasta. Autoritățile naționale de reglementare, OAREC și Comisia pot prezenta observații autorității naționale de reglementare în cauză în termen de o lună. Acest termen nu poate fi prelungit.

(4) Atunci când o măsură prevăzută la alineatul (3) are ca scop:

- (a) să definească o piață relevantă diferită de cele definite în recomandarea adoptată în conformitate cu articolul 15 alineatul (1); sau
- (b) să decidă dacă consideră sau nu o întreprindere ca având, individual sau împreună cu alte întreprinderi, o putere semnificativă pe piață, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3), (4) sau (5),

▼ **M3**

și ar afecta comerțul dintre statele membre, iar Comisia a indicat autorității naționale de reglementare că estimează faptul că proiectul de măsură ar crea o barieră în calea pieței unice sau că are rezerve serioase în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu dreptul comunitar și în special cu obiectivele prevăzute la articolul 8, proiectul de măsură nu poate fi adoptat timp de încă două luni. Acest termen nu poate fi prelungit. Comisia informează celelalte autorități naționale de reglementare cu privire la rezervele sale în acest caz.

(5) În termenul de două luni menționat la alineatul (4), Comisia poate:

- (a) să ia o decizie prin care să solicite autorității naționale de reglementare în cauză retragerea proiectului de măsură; și/sau
- (b) să ia decizia de a renunța la rezervele formulate în legătură cu un proiect de măsură menționat la alineatul (4).

Comisia ține seama, în cea mai mare măsură posibilă, de avizul OAREC înainte de a emite o decizie. Decizia este însoțită de o analiză detaliată și obiectivă privind motivele pentru care Comisia consideră că proiectul de măsură nu ar trebui adoptat împreună cu propunerile specifice de modificare a proiectului de măsură.

(6) În situația în care Comisia a adoptat o decizie în conformitate cu alineatul (5) prin care solicită autorității naționale de reglementare retragerea unui proiect de măsură, autoritatea națională de reglementare modifică sau retrage proiectul de măsură, în termen de șase luni de la data deciziei Comisiei. În cazul în care proiectul de măsură este modificat, autoritatea națională de reglementare întreprinde o consultare publică în conformitate cu procedurile menționate la articolul 6 și notifică din nou Comisiei proiectul de măsură modificat în conformitate cu dispozițiile alineatului (3).

(7) Autoritatea națională de reglementare în cauză ține seama în cea mai mare măsură posibilă de observațiile formulate de alte autorități naționale de reglementare, de OAREC și de Comisie și poate, cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (4) și la alineatul (5) litera (a), să adopte proiectul de măsură final și, în acest caz, comunică proiectul Comisiei.

(8) Autoritatea națională de reglementare comunică Comisiei și OAREC toate măsurile finale adoptate care intră sub incidența articolului 7 alineatul (3) literele (a) și (b).

(9) În împrejurări excepționale, atunci când o autoritate națională de reglementare consideră că trebuie acționat de urgență, prin derogare de la procedura prevăzută la alineatele (3) și (4), pentru a salvagarda concurența și a proteja interesele utilizatorilor, aceasta poate adopta de îndată măsuri proporționale și provizorii. Acestea comunică fără întârziere aceste măsuri, motivate corespunzător, Comisiei, celorlalte autorități naționale de reglementare și OAREC. Decizia autorității naționale de reglementare de a face aceste măsuri permanente sau de a prelungi perioada lor de aplicare trebuie să respecte dispozițiile alineatelor (3) și (4).

Articolul 7a

Procedura pentru aplicarea consecventă a măsurilor corective

(1) În cazul în care o măsură prevăzută la articolul 7 alineatul (3) are drept scop impunerea, modificarea sau retragerea unei obligații impuse unui operator în conformitate cu articolul 16 coroborat cu articolul 5 și articolele 9-13 din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul) și cu articolul 17 din Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal), Comisia poate, în cadrul perioadei de o lună menționate la articolul 7 alineatul (3) din prezenta directivă, să notifice autoritatea

▼ **M3**

națională de reglementare în cauză și OAREC cu privire la motivele pentru care consideră că proiectul de măsură ar crea un obstacol în calea pieței interne sau la îndoielile sale serioase referitoare la compatibilitatea acestuia cu legislația comunitară. Într-un astfel de caz, proiectul de măsură nu se adoptă în următoarele trei luni de la notificarea Comisiei.

În absența unei astfel de notificări, autoritatea națională de reglementare în cauză poate adopta proiectul de măsură, ținând seama pe cât de mult posibil de orice observații făcute de Comisie, de OAREC sau de alte autorități naționale de reglementare.

(2) În perioada de trei luni menționată la alineatul (1), Comisia, OAREC și autoritatea națională de reglementare în cauză cooperează îndeaproape în scopul identificării măsurii celei mai potrivite și eficiente în lumina obiectivelor stabilite la articolul 8, luând în considerare opiniile participanților la piață și necesitatea de a asigura dezvoltarea unei practici reglementare consecvente.

(3) În termen de șase săptămâni de la începutul perioadei de trei luni menționate la alineatul (1), OAREC adoptă, cu majoritatea membrilor săi, un aviz privind notificarea Comisiei la care se face referire la alineatul (1), indicând dacă consideră că proiectul de măsură ar trebui modificat sau retras și prezentând, după caz, propuneri specifice în acest sens. Avizul se motivează și se face public.

(4) În cazul în care OAREC împărtășește îndoielile serioase ale Comisiei, acesta cooperează îndeaproape cu autoritatea națională de reglementare în cauză în scopul identificării măsurii celei mai potrivite și eficiente. În perioada de trei luni menționată la alineatul (1), autoritatea națională de reglementare își poate:

(a) modifica sau retrage proiectul de măsură, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de notificarea Comisei menționată la alineatul (1) și de avizul și recomandarea OAREC;

(b) menține proiectul de măsură.

(5) În cazul în care OAREC nu împărtășește îndoielile serioase ale Comisei sau nu emite un aviz, sau autoritatea națională de reglementare modifică sau își menține proiectul de măsură în temeiul alineatului (4), Comisia poate, în termen de o lună de la sfârșitul perioadei de trei luni menționată la alineatul (1) și ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul OAREC:

(a) emite o recomandare prin care îi solicită autorității naționale de reglementare în cauză să modifice sau să retragă proiectul de măsură, inclusiv propuneri specifice în acest scop, și să-și justifice recomandările, în special în cazul în care OAREC nu împărtășește îndoielile serioase ale Comisei;

(b) lua decizia de renunțare la rezervele formulate în temeiul alineatului (1).

(6) În termen de o lună de la emiterea de către Comisie a recomandării în conformitate cu alineatul (5) litera (a) sau de la renunțarea la rezervele formulate în temeiul alineatului (5) litera (b), autoritatea națională de reglementare în cauză comunică OAREC și Comisiei măsura finală adoptată.

▼ M3

Această perioadă poate fi prelungită astfel încât să permită autorității naționale de reglementare să organizeze o consultare publică în conformitate cu articolul 6.

(7) În cazul în care autoritatea națională de reglementare decide să nu modifice sau să nu retragă proiectul de măsură pe baza recomandării emise în temeiul alineatului (5) litera (a) aceasta trebuie să-și motiveze decizia.

(8) Autoritatea națională de reglementare poate retrage proiectul de măsură propus în orice etapă a procedurii.

*Articolul 7b***Dispoziții de punere în aplicare**

(1) După consultarea publică și consultarea autorităților naționale de reglementare și ținând seama în cea mai mare măsură de avizul OAREC, Comisia poate adopta recomandări și/sau orientări în legătură cu articolul 7 prin care să se definească forma, conținutul și nivelul de detaliu al notificărilor solicitate în conformitate cu articolul 7 alineatul (3), cazurile în care nu este necesară notificarea, precum și calcularea termenelor.

(2) Măsurile menționate la alineatul (1) se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 22 alineatul (2).

▼ B

CAPITOLUL III

SARCINILE AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE DE REGLEMENTARE*Articolul 8***Obiective generale și principii de reglementare**

(1) Statele membre se asigură că, la îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale, autoritățile naționale de reglementare iau toate măsurile rezonabile care vizează atingerea obiectivelor prevăzute la alineatele (2), (3) și (4). Aceste măsuri sunt proporționale cu obiectivele respective.

▼ M3

Fără a aduce atingere articolului 9 privind frecvențele radio, statele membre țin seama în cea mai mare măsură de faptul că este de dorit ca reglementările adoptate să fie neutre din punct de vedere tehnologic și se asigură că, în realizarea atribuțiilor de reglementare specificate în prezenta directivă și în directivele speciale, în special cele destinate să garanteze concurența efectivă, autoritățile naționale de reglementare procedează în mod similar.

▼ B

Autoritățile naționale de reglementare pot contribui, în limita competențelor lor, la punerea în aplicare a unor politici care vizează promovarea diversității culturale și lingvistice, precum și pluralismul mijloacelor de informare în masă.

(2) Autoritățile naționale de reglementare promovează concurența în furnizarea rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a serviciilor și infrastructurilor asociate, în special:

▼ M3

- (a) asigurându-se că utilizatorii, inclusiv utilizatorii cu handicap, utilizatorii în vârstă și utilizatorii cu nevoi sociale speciale obțin beneficii maxime în ceea ce privește opțiunile, tariful și calitatea;
- (b) asigurându-se că nu există niciun fel de denaturare sau restricție a concurenței în sectorul comunicațiilor electronice, inclusiv în ceea ce privește transmiterea conținutului;

▼ B

- (d) încurajând utilizarea eficientă și asigurând o gestionare eficientă a frecvențelor radio și a resurselor de numerotare.
- (3) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne, *inter alia*:
- (a) eliminând obstacolele rămase în ceea ce privește furnizarea rețelelor de comunicații electronice, infrastructurilor și serviciilor asociate și a serviciilor de comunicații electronice la nivel european;
 - (b) încurajând implementarea și dezvoltarea unor rețele transeuropene, interoperabilitatea serviciilor paneuropene și legătura cap la cap;

▼ M3

- (d) cooperând reciproc, cu Comisia și cu OAREC pentru a asigura elaborarea unor practici de reglementare coerente și aplicarea coerentă a prezentei directive și a directivelor speciale.

▼ B

- (4) Autoritățile naționale de reglementare promovează interesele cetățenilor Uniunii Europene, în special:
- (a) asigurându-se că toții cetățenii au acces la un serviciu universal prevăzut de Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal);
 - (b) asigurând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor în relația acestora cu furnizorii, în special asigurând existența unor proceduri simple și ieftine de soluționare a litigiilor, care să fie întreprinse de un organism independent de părțile implicate;
 - (c) contribuind la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal și a vieții private;
 - (d) promovând furnizarea unor informații clare, în special solicitând transparența tarifelor și a condițiilor de utilizare a serviciilor de comunicații electronice destinate publicului;

▼ M3

- (e) abordând necesitățile unor grupuri sociale specifice, în special ale persoanelor cu handicap, ale persoanelor în vârstă și ale utilizatorilor cu nevoi sociale specifice;

▼ B

- (f) asigurându-se de menținerea integrității și securității rețelelor publice de comunicații;

▼ **M3**

(g) promovând capacitatea utilizatorilor finali de a accesa și distribui orice informații sau utiliza aplicații și servicii la alegerea acestora.

(5) În scopul îndeplinirii obiectivelor de politică menționate la alineatele (2), (3) și (4), autoritățile naționale de reglementare aplică principii de reglementare obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale, între altele prin:

(a) promovarea previzibilității reglementării prin asigurarea unei abordări reglementare consecvente pe perioade de examinare adecvate;

(b) asigurarea faptului că, în împrejurări similare, nu există discriminare în privința tratamentului acordat întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice;

(c) garantarea concurenței în folosul consumatorilor și promovarea, după caz, a unei concurențe bazate pe infrastructură;

(d) promovarea investițiilor eficiente și a inovațiilor în infrastructuri noi și consolidate, inclusiv prin garantarea faptului că orice obligație de acordare a accesului ia în considerare în mod adecvat riscurile asumate de investitori, permițând diferite acorduri de cooperare între investitori și părțile interesate de acces în scopul diversificării riscului aferent investițiilor, garantând în același timp respectarea concurenței pe piață și a principiului nediscriminării;

(e) luarea în considerare a multiplelor condiții care influențează concurența și consumatorii din diversele zone geografice ale unui stat membru;

(f) impunerea unor obligații reglementare *ex ante* doar în cazurile în care nu există concurență efectivă și durabilă și reducerea sau eliminarea acestora imediat ce această condiție este îndeplinită.

*Articolul 8a***Planificarea strategică și coordonarea politicii privind spectrul de frecvențe radio**

(1) Statele membre cooperează între ele și cu Comisia cu privire la planificarea strategică, coordonarea și armonizarea utilizării spectrului de frecvențe radio în Comunitatea Europeană. În acest scop, acestea țin seama, *inter alia*, de aspectele economice, de siguranță, de sănătate, de interes public, de libertate de exprimare, culturale, științifice, sociale și tehnice ale politicilor UE, precum și de diferitele interese ale comunităților de utilizatori ai spectrului de frecvențe radio, în scopul optimizării utilizării acestuia și a evitării interferențelor dăunătoare.

(2) Cooperând între ele și cu Comisia, promovează coordonarea abordărilor politice în materie de spectru de frecvențe radio în Comunitatea Europeană și, atunci când este cazul, promovează condiții armonizate privind disponibilitatea și utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio necesare pentru crearea și funcționarea pieței interne în domeniul comunicațiilor electronice.

▼ **M3**

(3) Comisia, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul Grupului pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio (RSPG), instituit prin Decizia 2002/622/CE a Comisiei din 26 iulie 2002 de stabilire a Grupului Politicilor de Spectru Radio ⁽¹⁾, poate înainta Parlamentului European și Consiliului propuneri legislative pentru stabilirea de programe multianuale pentru politica în domeniul spectrului de frecvențe radio. Aceste programe definesc orientările politice și obiectivele pentru planificarea strategică și armonizarea utilizării spectrului radio în conformitate cu prevederile prezentei directive și ale directivelor speciale.

(4) Ori de câte ori este necesar pentru asigurarea coordonării eficiente a intereselor Comunității Europene în cadrul organizațiilor internaționale competente în materie de spectru de frecvențe radio, Comisia, ținând în cea mai mare măsură seama de avizul RSPG, poate propune Parlamentului European și Consiliului obiective politice comune.

*Articolul 9***Gestionarea frecvențelor radio pentru serviciile de comunicații electronice**

(1) Ținând seama în mod corespunzător de faptul că frecvențele radio reprezintă un bun public cu o importantă valoare socială, culturală și economică, statele membre asigură gestionarea eficientă a frecvențelor radio pentru serviciile de comunicații electronice pe teritoriul lor în conformitate cu articolele 8 și 8a. Acestea se asigură că alocarea spectrului utilizat pentru serviciile de comunicații electronice și emiterea autorizațiilor generale sau acordarea drepturilor individuale de utilizare a acestor frecvențe radio de către autoritățile naționale competente se bazează pe criterii obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale.

În aplicarea prezentului articol, statele membre respectă acordurile internaționale relevante, inclusiv reglementările privind radiocomunicațiile ale ITU, și pot ține seama de considerațiile de politică publică.

(2) Statele membre promovează armonizarea utilizării frecvențelor radio în Comunitate, ținând cont de necesitatea de a asigura utilizarea efectivă și eficientă a acestora și în folosul consumatorilor, prin realizarea unor economii de scară și a interoperabilității serviciilor. Astfel, statele membre acționează în conformitate cu articolul 8a din prezenta directivă și cu Decizia nr. 676/2002/CE (Decizia privind spectrul de frecvențe radio).

(3) Cu excepția unor dispoziții contrare în al doilea paragraf, statele membre se asigură că toate tipurile de tehnologii utilizate pentru serviciile de comunicații electronice pot fi folosite în benzile de frecvență radio declarate disponibile pentru serviciile de comunicații electronice în planul lor național de alocare a frecvențelor, în conformitate cu legislația comunitară.

Cu toate acestea, statele membre pot să prevadă restricții proporționale și nediscriminatorii în ceea ce privește tipurile de tehnologii de acces fără fir sau de rețele de comunicații radio utilizate pentru servicii de comunicații electronice, atunci când acest lucru este necesar pentru:

- (a) evitarea interferențelor dăunătoare;
- (b) protejarea sănătății publice împotriva câmpurilor electromagnetice;

⁽¹⁾ JO L 198, 27.7.2002, p. 49.

▼ **M3**

- (c) asigurarea calității tehnice a serviciului;
- (d) asigurarea maximizării utilizării în comun a frecvențelor radio;
- (e) garantarea utilizării eficiente a spectrului; sau
- (f) asigurarea îndeplinirii unui obiectiv de interes general în conformitate cu alineatul (4).

(4) Cu excepția unor dispoziții contrare în al doilea paragraf, statele membre se asigură că toate tipurile de servicii de comunicații electronice pot fi furnizate în benzile de frecvență radio declarate disponibile pentru serviciile de comunicații electronice în planul lor național de alocare a frecvențelor, în conformitate cu legislația comunitară. Cu toate acestea, statele membre pot să prevadă restricții proporționale și nediscriminatorii în ceea ce privește tipurile de servicii de comunicații electronice care urmează să fie furnizate, inclusiv, dacă este cazul, pentru a îndeplini o cerință în conformitate cu reglementările privind radiocomunicațiile ale ITU.

Măsurile care impun furnizarea unui serviciu de comunicații electronice într-o bandă specifică, disponibilă pentru serviciile de comunicații electronice, se motivează, în scopul de a garanta îndeplinirea obiectivului de interes general definit de statele membre în conformitate cu dreptul comunitar, ca de exemplu, dar nelimitându-se la acestea:

- (a) siguranța vieții;
- (b) promovarea coeziunii sociale, regionale sau teritoriale;
- (c) evitarea utilizării ineficiente a frecvențelor radio; sau
- (d) promovarea diversității culturale și lingvistice și a pluralismului mediatic, de exemplu prin furnizarea serviciilor de radio și televiziune.

O măsură care interzice furnizarea oricărui alt serviciu de comunicații electronice într-o bandă specifică poate fi prevăzută numai atunci când aceasta este justificată de necesitatea protejării serviciilor de siguranță a vieții. De asemenea, statele membre pot extinde, în mod excepțional, această măsură în scopul îndeplinirii altor obiective de interes general, astfel cum sunt definite de statele membre în conformitate cu legislația comunitară.

(5) Statele membre revizuiesc periodic necesitatea restricțiilor menționate la alineatele (3) și (4) și fac publice rezultatele acestor revizui.

(6) Alineatele (3) și (4) se aplică spectrului alocat pentru servicii de comunicații electronice, autorizațiilor generale și drepturilor individuale de utilizare a frecvențelor radio acordate după 25 mai 2011.

Alocările spectrului, autorizațiile generale și drepturile individuale de utilizare care existau la 25 mai 2011 fac obiectul articolului 9a.

(7) Fără a se aduce atingere dispozițiilor din directivele speciale și ținând seama de circumstanțele naționale relevante, statele membre pot stabili norme în scopul prevenirii tezurizării spectrului, în special prin impunerea unor termene stricte pentru exploatarea efectivă a drepturilor de utilizare de către deținătorul drepturilor și prin aplicarea de sancțiuni, inclusiv sancțiuni financiare sau retragerea drepturilor de utilizare în cazul nerespectării acestor termene. Aceste norme se stabilesc și se aplică într-un mod proporțional, nediscriminatoriu și transparent.

▼ **M3***Articolul 9a***Revizuirea restricțiilor impuse drepturilor existente**

(1) Pentru o perioadă de cinci ani care începe la 25 mai 2011, statele membre le pot permite titularilor drepturilor de utilizare a frecvențelor radio acordate înainte de această dată și care rămân valide pentru o perioadă de cel puțin cinci ani de la această dată pot depune o solicitare la autoritatea națională competentă în vederea unei reexaminări a restricțiilor impuse drepturilor lor în conformitate cu articolul 9 alineatele (3) și (4).

Înainte de adoptarea unei decizii, autoritatea națională de reglementare competentă notifică titularului dreptului reexaminarea restricțiilor, indicând sfera dreptului după reexaminare și acordându-i un termen rezonabil pentru a-și retrage solicitarea.

În cazul în care titularul dreptului își retrage solicitarea, dreptul acestuia nu se modifică până la expirarea valabilității acestuia sau până la sfârșitul perioadei de cinci ani, luându-se în considerare termenul care se împlinește primul.

(2) La sfârșitul perioadei de cinci ani menționate la alineatul (1), statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că articolul 9 alineatele (3) și (4) se aplică tuturor autorizațiilor generale sau drepturilor individuale de utilizare rămase în vigoare și alocărilor de spectru radio utilizate pentru servicii de comunicații electronice în vigoare la data 25 mai 2011.

(3) La aplicarea prezentului articol, statele membre iau toate măsurile adecvate pentru a promova o concurență loială.

(4) Măsurile adoptate în aplicarea prezentului articol nu reprezintă acordarea de noi drepturi de utilizare și, în consecință, nu fac obiectul dispozițiilor relevante ale articolului 5 alineatul (2) din Directiva 2002/20/CE (directiva privind autorizarea).

*Articolul 9b***Transferul sau închirierea de drepturi individuale de utilizare a frecvențelor radio**

(1) Statele membre se asigură că întreprinderile pot transfera sau închiria către alte întreprinderi, în conformitate cu condițiile aferente drepturilor de utilizare a frecvențelor radio și în conformitate cu procedurile naționale, drepturi individuale de utilizare a frecvențelor radio în benzile pentru care această posibilitate este prevăzută în măsurile de punere în aplicare adoptate în temeiul alineatului (3).

Pentru alte benzi, statele membre pot, de asemenea, prevedea posibilitatea ca întreprinderile să transfere sau să închirieze drepturi individuale de utilizare a spectrului de frecvențe radio către alte întreprinderi, în conformitate cu procedurile naționale.

Condițiile aferente drepturilor individuale de utilizare a frecvențelor radio se aplică în continuare în urma transferului sau a închirierii, dacă autoritatea națională competentă nu stabilește dispoziții contrare.

Statele membre pot decide, de asemenea, că dispozițiile prezentului alineat nu se aplică în cazurile în care întreprinderea a obținut inițial gratuit dreptul individual de utilizare a frecvențelor radio.

(2) Statele membre se asigură că intenția unei întreprinderi de a transfera drepturile de utilizare a frecvențelor radio, precum și transferul efectiv al acestora, se notifică în conformitate cu procedurile naționale autorității naționale competente responsabile cu acordarea drepturilor individuale de utilizare și sunt făcute publice. În cazul în care utilizarea

▼ M3

frecvențelor radio a fost armonizată prin aplicarea Deciziei nr. 676/2002/CE (decizia privind spectrul de frecvențe radio) sau alte măsuri comunitare, orice astfel de transfer se conformează utilizării astfel armonizate.

(3) Comisia poate adopta măsuri corespunzătoare de punere în aplicare pentru a identifica benzile pentru care drepturile de utilizare a spectrului de frecvențe radio pot fi transferate sau închiriate între întreprinderi. Aceste măsuri nu acoperă frecvențele utilizate pentru emisie.

Aceste măsuri tehnice de punere în aplicare, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 22 alineatul (3).

▼ B*Articolul 10***Numerotarea, numirea și adresarea****▼ M3**

(1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare controlează acordarea drepturilor de utilizare aferente tuturor resurselor naționale de numerotație, precum și gestionarea planurilor naționale de numerotație. Statele membre se asigură că pentru toate serviciile de comunicații electronice accesibile publicului există numere și serii de numere adecvate. Autoritățile naționale de reglementare stabilesc proceduri obiective, transparente și nediscriminatorii de acordare a drepturilor de utilizare pentru resursele naționale de numerotație.

(2) Autoritățile naționale de reglementare se asigură că procedurile și planurile naționale de numerotație se aplică în așa fel încât să se asigure acordarea unui tratament egal tuturor furnizorilor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului. În special, statele membre se asigură că o întreprindere căreia i s-a acordat dreptul de utilizare pentru o serie de numere nu face nicio discriminare față de alți furnizori de servicii de comunicații electronice în ceea ce privește secvențele de numere utilizate pentru a da acces la serviciile lor.

▼ B

(3) Statele membre se asigură că planurile naționale de numerotare și toate adăugirile sau modificările efectuate ulterior sunt făcute publice, sub rezerva limitelor impuse din motive de securitate națională.

▼ M3

(4) Statele membre sprijină armonizarea unor numere sau serii de numere specifice în cadrul Comunității atunci când acest lucru promovează funcționarea pieței interne și dezvoltarea serviciilor paneuropene. Comisia poate să ia măsuri de natură tehnică de punere în aplicare adecvate în această privință.

Aceste măsuri, destinate să modifice elementele neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control prevăzută la articolul 22 alineatul (3).

▼ B

(5) Atunci când acest lucru este adecvat în vederea asigurării interoperabilități globale a serviciilor, statele membre își coordonează pozițiile în cadrul organizațiilor și forurilor internaționale în care se iau decizii privind probleme în materie de numerotare, numire și adresare ale rețelelor și serviciilor de comunicații electronice.

*Articolul 11***Drepturi de trecere**

(1) Statele membre se asigură că atunci când o autoritate competentă examinează:

- o cerere de acordare a drepturilor de instalare a infrastructurilor pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică sau privată unei întreprinderi autorizate să furnizeze rețele de comunicații publice sau
- o cerere de acordare a drepturilor de instalare a infrastructurilor pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică unei întreprinderi autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice altele decât cele destinate publicului;

autoritatea competentă:

▼ M3

- acționează pe baza unor proceduri simple, eficiente, transparente și disponibile publicului, aplicate fără discriminare și fără întârziere și, în orice caz, ia decizia în termen de șase luni de la data cererii, cu excepția cazurilor de expropriere, și

▼ B

- respectă principiile de transparență și nediscriminare atunci când impune condiții pentru obținerea unor astfel de drepturi.

Procedurile menționate anterior pot fi diferite, în funcție de faptul că solicitantul este sau nu furnizor de rețele publice de comunicații.

▼ M3

(2) Statele membre se asigură că, atunci când autoritățile publice centrale sau locale dețin proprietatea sau controlul asupra unor întreprinderi care operează rețele publice de comunicații electronice și/sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului, există o separare structurală efectivă între funcția de acordare a drepturilor prevăzută la alineatul (1) și activitățile aferente proprietății sau controlului.

▼ B

(3) Statele membre se asigură că există mecanisme eficiente care să permită întreprinderilor să exercite o cale de atac împotriva unor decizii privind acordarea de drepturi de instalare a infrastructurilor în fața unui organism independent de părțile în cauză.

▼ M3*Articolul 12***Colocarea și utilizarea în comun a elementelor de rețea și a infrastructurilor asociate de către furnizorii de rețele de comunicații electronice**

(1) Atunci când o întreprindere care furnizează rețele de comunicații electronice are dreptul conform dreptului intern de a instala infrastructuri pe, peste sau sub o proprietate publică sau privată, sau poate profita de o procedură de expropriere sau de utilizare a proprietății, autoritățile naționale de reglementare pot impune, ținând pe deplin

▼ M3

cont de principiul proporționalității, utilizarea în comun a acestor infrastructuri sau a acestei proprietăți, inclusiv a clădirilor, a intrărilor în clădiri, a cablajului clădirilor, a pilonilor, a antenelor, a turnurilor și a altor construcții de susținere, a canalelor, a tuburilor, a nișelor și a cutiilor de distribuție.

(2) Statele membre pot solicita titularilor de drepturi menționați la alineatul (1) să utilizeze în comun infrastructura sau proprietatea (inclusiv colocarea fizică) sau pot lua măsuri de facilitare a coordonării lucrărilor publice pentru a proteja mediul, sănătatea publică, siguranța publică sau pentru a îndeplini obiectivele de urbanism și amenajarea teritoriului și numai după o perioadă corespunzătoare de consultări publice, în care toate părțile interesate au posibilitatea de a-și exprima punctele de vedere. Aceste proceduri de coordonare și utilizare în comun pot cuprinde norme de repartizare a costurilor de utilizare în comun a infrastructurii și a proprietății.

(3) Statele membre se asigură că autoritățile naționale dispun de competențele necesare, după o perioadă corespunzătoare de consultări publice, în cursul căreia toate părțile interesate au posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere, pentru a impune obligații privind utilizarea în comun a cablajelor din interiorul clădirilor sau până la primul punct de concentrare sau de distribuție, în cazul în care acesta este situat în afara clădirii, titularilor de drepturi menționați la alineatul (1) și/sau proprietarului cablajelor respective, dacă acest lucru se justifică prin faptul că duplicarea infrastructurii în cauză ar fi ineficientă din punct de vedere economic sau imposibil de realizat fizic. Aceste acorduri de utilizare în comun sau de coordonare pot include norme privind repartizarea costurilor legate de partajarea infrastructurii sau a proprietății, după caz, adaptate la risc.

(4) Statele membre se asigură că autoritățile naționale competente pot solicita întreprinderilor să ofere informațiile necesare, dacă acestea sunt solicitate de autoritățile competente, pentru a permite autorităților în cauză, în colaborare cu autoritățile naționale de reglementare, să stabilească un inventar detaliat al naturii, disponibilității și localizării geografice a infrastructurilor menționate la alineatul (1) și să le pună la dispoziția părților interesate.

(5) Măsurile luate de către autoritatea națională de reglementare în temeiul prezentului articol sunt obiective, transparente, nediscriminatorii și proporționale. Dacă este cazul, aceste măsuri sunt executate în coordonare cu autoritățile locale.

▼ B*Articolul 13***Separarea contabilă și raporturi financiare**

(1) Statele membre solicită întreprinderilor care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului și care au drepturi speciale sau exclusive de furnizare a serviciilor în alte sectoare în același sau în alt stat membru:

(a) să țină o contabilitate separată a activităților legate de furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, ca și cum activitățile ar fi întreprinse de societăți independente din punct de vedere juridic, astfel încât să se identifice, cu baza lor de calcul și metodele de imputare utilizate în detaliu, toate elementele de cheltuieli și venituri legate de activitățile lor privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, incluzând o situație detaliată a activelor imobilizate și a costurilor structurale sau

▼ B

- (b) să aibă o separare structurală pentru activitățile privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice.

Statele membre pot alege să nu aplice cerințele prevăzute de primul paragraf întreprinderilor a căror cifră de afaceri anuală pentru activități legate de rețelele sau serviciile de comunicații electronice în statele membre este inferioară sumei de 50 milioane EUR.

(2) Atunci când întreprinderi care furnizează rețele de comunicații publice sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu sunt supuse cerințelor dreptului societăților comerciale și nu răspund criteriilor întreprinderilor mici și mijlocii din legislația comunitară privind normele contabile, raporturile lor financiare sunt elaborate, supuse unui audit independent și publicate. Auditul se efectuează în conformitate cu reglementările comunitare și interne aplicabile.

Cerința menționată anterior se aplică și separării contabile cerute conform alineatului (1) litera (a).

▼ M3

CAPITOLUL IIIA

SECURITATEA ȘI INTEGRITATEA REȚELELOR ȘI SERVICIILOR*Articolul 13a***Securitate și integritate**

(1) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului iau măsurile tehnice și organizatorice corespunzătoare pentru a gestiona în mod corespunzător riscurile privind securitatea rețelelor și serviciilor. Ținând seama de progresele științifice de la momentul respectiv din domeniu, aceste măsuri trebuie să garanteze un nivel de securitate adecvat riscului existent. În special, trebuie luate măsuri pentru a preveni și limita impactul incidentelor de securitate asupra utilizatorilor și asupra rețelelor interconectate.

(2) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații iau toate măsurile necesare pentru a garanta integritatea rețelelor proprii, astfel încât să asigure continuitatea furnizării serviciilor prin intermediul acestor rețele.

(3) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului notifică autorității naționale de reglementare competente orice încălcare a normelor de securitate sau pierdere a integrității care au avut un impact semnificativ asupra funcționării rețelelor sau a serviciilor.

După caz, autoritatea națională de reglementare în cauză informează autoritățile naționale de reglementare din celelalte state și Agenția Europeană pentru Securitatea Rețelelor și a Informației (ENISA). Autoritatea națională de reglementare respectivă poate informa publicul sau poate solicita întreprinderilor să facă acest lucru, în cazul în care consideră că dezvăluirea încălcării servește interesului public.

O dată pe an, autoritatea națională de reglementare în cauză prezintă Comisiei și ENISA un raport de sinteză privind notificările primite și măsurile luate în conformitate cu prezentul alineat.

▼M3

(4) Comisia, ținând cont în cea mai mare măsură de avizul ENISA, poate să adopte măsuri corespunzătoare de natură tehnică de punere în aplicare cu scopul de a armoniza măsurile menționate la alineatele (1), (2) și (3), inclusiv măsurile care definesc circumstanțele, formatul și procedurile aplicabile în cazul cerințelor de notificare. Respectivele măsuri de natură tehnică de punere în aplicare se vor baza pe cât posibil pe standarde europene și internaționale și nu împiedică statele membre să adopte cerințe suplimentare în vederea urmării obiectivelor prevăzute la alineatele (1) și (2).

Aceste măsuri de punere în aplicare, destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 22 alineatul (3).

*Articolul 13b***Punerea în aplicare și asigurarea respectării**

(1) Statele membre se asigură că, pentru a pune în aplicare articolul 13a, autoritățile naționale de reglementare competente au competența de a emite instrucțiuni obligatorii, inclusiv în legătură cu termenii de punere în aplicare, pentru întreprinderile care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare competente au competența de a cere întreprinderilor care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului:

- (a) să furnizeze informațiile necesare evaluării securității și/sau integrității serviciilor și rețelelor acestora, inclusiv a politicilor de securitate documentate; și
- (b) să solicite unui organism independent calificat sau unei autorități naționale competente să efectueze un audit de securitate și să pună la dispoziția autorității naționale de reglementare rezultatele acestuia. Costul auditului este suportat de întreprindere.

(3) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare au toate competențele necesare pentru a investiga cazurile de nerespectare, precum și efectele asupra securității și integrității rețelelor.

(4) Prezentele dispoziții nu aduc atingere articolului 3 din prezenta directivă.

▼B

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII GENERALE*Articolul 14***Întreprinderile cu putere semnificativă pe piață**

(1) Atunci când directivele speciale impun autorităților naționale de reglementare să stabilească dacă unii operatori au o putere semnificativă pe piață în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 16, se aplică alineatele (2) și (3) din prezentul articol.

▼ B

(2) O întreprindere are putere semnificativă pe piață în cazul în care, fie individual sau împreună cu alte întreprinderi, se regăsește într-o poziție echivalentă cu poziția dominantă, respectiv o poziție de putere economică care îi permite să se comporte într-o mare măsură independent față de concurenți, clienți și, în cele din urmă, față de consumatori.

În special, atunci când autoritățile naționale de reglementare examinează dacă două sau mai multe întreprinderi ocupă împreună o poziție dominantă pe piață, acestea se conformează legislației comunitare și țin seama în cea mai mare măsură de orientările privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață publicate de Comisie în conformitate cu articolul 15. Criteriile care trebuie respectate pentru a efectua o astfel de evaluare sunt prevăzute la anexa II.

▼ M3

(3) Atunci când o întreprindere are putere semnificativă pe o anumită piață (prima piață), ea poate fi, de asemenea, desemnată ca având putere semnificativă pe o altă piață strâns legată de prima (a doua piață), în cazul în care legăturile dintre cele două piețe sunt de așa natură încât să permită utilizarea puterii de pe prima piață ca pârghie pe a doua piață, consolidând astfel puterea pe piață a întreprinderii. În consecință, măsurile corective având rolul de a preveni utilizarea unei asemenea pârghii pot fi aplicate pe a doua piață în temeiul articolelor 9, 10, 11 și 13 din Directiva 2002/19/CE (directiva privind accesul), iar în cazul în care astfel de măsuri corective se dovedesc insuficiente, pot fi impuse măsuri corective în temeiul articolului 17 din Directiva 2002/22/CE (directiva privind serviciul universal).

▼ B*Articolul 15***▼ M3****Procedura de identificare și definire a piețelor**

(1) După o consultare publică, inclusiv cu autoritățile naționale de reglementare și ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul OAREC, Comisia adoptă, în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 22 alineatul (2), o recomandare privind piețele relevante de produse și servicii („recomandarea”). Recomandarea identifică piețele de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice ale căror caracteristici pot justifica impunerea unor obligații de reglementare prevăzute în directivele speciale, fără a aduce atingere piețelor care pot fi definite, în anumite situații, în temeiul dreptului concurenței. Comisia definește piețele în conformitate cu principiile dreptului concurenței.

▼ B

Comisia revizuieste periodic recomandarea.

(2) Comisia publică până la data intrării în vigoare a prezentei directive orientări privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață (denumite în continuare „orientările”) care sunt conforme cu principiile dreptului concurenței.

▼ M3

(3) Autoritățile naționale de reglementare, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de recomandare și de orientări, definesc piețele relevante corespunzătoare circumstanțelor naționale, în special piețele geografice relevante de pe teritoriul lor, în conformitate cu principiile dreptului concurenței. Autoritățile naționale de reglementare urmează procedurile menționate la articolele 6 și 7 înainte de a defini piețele care diferă de cele identificate în recomandare.

▼ M3

(4) După consultarea inclusiv a autorităților naționale de reglementare, Comisia poate, ținând cont în cea mai mare măsură posibilă de avizul OAREC, să adopte o decizie de identificare a piețelor transnaționale, acționând în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 22 alineatul (3).

▼ B*Articolul 16***Procedura de analiză a pieței****▼ M3**

(1) Autoritățile naționale de reglementare efectuează o analiză a piețelor relevante, ținând seama de piețele identificate în recomandare și luând în considerare în cea mai mare măsură posibilă orientările. Statele membre se asigură că analiza este efectuată, după caz, în colaborare cu autoritățile naționale din domeniul concurenței.

(2) În cazul în care, în temeiul alineatelor (3) sau (4) din prezentul articol, al articolului 17 din Directiva 2002/22/CE („directiva privind serviciul universal”) sau în temeiul articolului 8 din Directiva 2002/19/CE („directiva privind accesul”), autorității naționale de reglementare i se solicită să se pronunțe asupra impunerii, menținerii, modificării sau retragerii unor obligații impuse unor întreprinderi, aceasta stabilește pe baza analizei pieței menționate la alineatul (1) din prezentul articol dacă există concurență efectivă pe piața relevantă.

▼ B

(3) Atunci când o autoritate națională de reglementare stabilește că o piață este efectiv concurențială, aceasta nu impune sau nu menține nici una dintre obligațiile de reglementare specifice prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol. Atunci când există deja obligații de reglementare specifice sectorului, autoritatea națională de reglementare retrage obligațiile impuse întreprinderilor de pe piața în cauză. Se acordă o perioadă de înștiințare adecvată părților cărora o astfel de retragere a obligațiilor le aduce atingere.

▼ M3

(4) În cazul în care o autoritate națională de reglementare stabilește că pe o piață relevantă nu există concurență efectivă, aceasta identifică întreprinderile care individual sau împreună dețin o putere semnificativă pe piața respectivă în conformitate cu articolul 14 și impune acestora obligații de reglementare corespunzătoare specifice menționate la alineatul (2) din prezentul articol sau menține ori modifică obligațiile deja existente.

(5) În cazul piețelor transnaționale identificate în decizia menționată la articolul 15 alineatul (4), autoritățile naționale de reglementare competente efectuează împreună analiza pieței, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de orientări, și decid de comun acord asupra oricărei impuneri, mențineri, modificări sau retrageri de obligații de reglementare în conformitate cu alineatul (2) al prezentului articol.

(6) Măsurile adoptate în conformitate cu dispozițiile alineatelor (3) și (4) fac obiectul procedurilor menționate la articolele 6 și 7. Autoritățile naționale de reglementare efectuează o analiză a pieței relevante și notifică proiectul de măsură corespunzător, în conformitate cu articolul 7:

▼M3

- (a) în termen de trei ani de la adoptarea unei măsuri anterioare privind piața respectivă. Cu toate acestea, în mod excepțional, perioada poate fi prelungită cu o perioadă suplimentară de până la trei ani, atunci când autoritatea națională de reglementare a notificat Comisiei o propunere de prelungire, motivată corespunzător, iar Comisia nu a ridicat obiecții în termen de o lună de la notificarea prelungirii;
- (b) în termen de doi ani de la adoptarea unei recomandări revizuite privind piețele relevante, pentru piețele care nu au fost notificate anterior Comisiei; sau
- (c) în termen de doi ani de la aderare, pentru statele membre care au aderat de curând la Uniune.

(7) În cazul în care o autoritate națională de reglementare nu și-a finalizat analiza unei piețe relevante identificate în recomandare în termenul prevăzut la alineatul (6), OAREC acordă, la cerere, asistență autorității naționale de reglementare în cauză, pentru finalizarea analizei pieței specifice și a obligațiilor specifice care urmează a fi impuse. Pe baza acestei asistențe, autoritatea națională de reglementare în cauză notifică Comisiei proiectul de măsură, în termen de șase luni, în conformitate cu articolul 7.

▼B*Articolul 17***Standardizarea**

(1) Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (2), elaborează și publică în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* o listă de ►M3 standarde neobligatorii ◀ și/sau specificații destinate să încurajeze organizarea armonioasă a rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a infrastructurilor și serviciilor asociate. În cazul în care este necesar, Comisia poate, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (2) și după consultarea comitetului instituit prin Directiva 98/34/CE, să ceară elaborarea de standarde de către organizațiile europene de standardizare [Comitetul European pentru Standardizare (CEN), Comitetul european pentru standardizare electrotehnică (Cenelec) și Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI)].

(2) Statele membre încurajează utilizarea standardelor și/sau specificațiilor prevăzute la alineatul (1) privind furnizarea de servicii, interfețe tehnice și/sau funcții de rețele, în măsura strict necesară pentru asigurarea interoperabilității serviciilor și ameliorării libertății de alegere a utilizatorilor.

Atât timp cât nu au fost publicate standarde și/sau specificații în conformitate cu alineatul (1), statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor și/sau specificațiilor adoptate de organismele europene de standardizare.

▼M3

În absența unor astfel de standarde și/sau specificații, statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor sau recomandărilor internaționale adoptate de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU), Conferința Europeană a Administrațiilor Poștei și Telecomunicațiilor (CEAPT), Organizația Internațională pentru Standardizare (ISO) și Comisia Electrotehnică Internațională (IEC).

▼ B

În cazul în care există deja standarde internaționale, statele membre încurajează organizațiile europene de standardizare să utilizeze aceste standarde sau să utilizeze elementele lor pertinente ca bază pentru standardele pe care le elaborează, cu excepția cazului în care standardele internaționale respective sau elementele lor pertinente nu sunt eficiente.

(3) În cazul în care standardele și/sau specificațiile prevăzute la alineatul (1) nu au fost puse în aplicare în mod corect, astfel încât într-unul sau în mai multe dintre statele membre interoperabilitatea serviciilor nu poate fi asigurată, punerea în aplicare a unor astfel de standarde și/sau specificații poate deveni obligatorie, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (4), în măsura strict necesară pentru asigurarea interoperabilității și pentru creșterea libertății de alegere a utilizatorilor.

▼ M3

(4) Atunci când Comisia intenționează să facă obligatorie punerea în aplicare a unor standarde și/sau specificații, aceasta publică un aviz în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și invită toate părțile în cauză să-și facă publice observațiile. Comisia adoptă măsuri de punere în aplicare corespunzătoare și face obligatorie punerea în aplicare a standardelor aplicabile, prin referire la acestea ca standarde obligatorii în lista de standarde și/sau de specificații publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

(5) Atunci când Comisia consideră că standardele și/sau specificațiile menționate la alineatul (1) nu mai contribuie la furnizarea unor servicii armonizate de comunicații electronice, nu mai corespund nevoilor consumatorilor sau reprezintă o barieră în calea dezvoltării tehnologice, le elimină de pe lista de standarde și/sau specificații menționată la alineatul (1), acționând în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 22 alineatul (2).

▼ B

(6) În cazul în care Comisia consideră că standardele și/sau specificațiile prevăzute la alineatul (4) nu mai contribuie la furnizarea de servicii armonizate de comunicații electronice sau că nu mai răspund nevoilor consumatorilor sau că împiedică dezvoltarea tehnologică, aceasta, ► **M3** ia măsurile de punere în aplicare corespunzătoare și elimină standardele și/sau specificațiile respective din lista de standarde și/sau specificații menționată la alineatul (1) ◀.

▼ M3

(6a) Măsurile de punere în aplicare destinate să modifice elemente neesențiale ale prezentei directive, prin completarea acesteia, menționate la alineatele (4) și (6), se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 22 alineatul (3).

▼ B

(7) Prezentul articol nu se aplică cerințelor esențiale, specificațiilor interfeței și standardelor armonizate cărora li se aplică dispozițiile Directivei 1999/5/CE.

*Articolul 18***Interoperabilitatea serviciilor de televiziune digitală interactivă**

(1) Pentru a promova libera circulație a informațiilor, pluralismul mijloacelor de informare în masă și diversitatea culturală, statele membre încurajează, în conformitate cu dispozițiile articolului 17 alineatul (2):

▼B

- (a) furnizorii de servicii de televiziune digitală interactivă distribuite publicului din Comunitate pe platforme de televiziune digitală interactivă, indiferent de modul de transmisie, să utilizeze o API deschisă;
- (b) furnizorii de echipamente avansate de televiziune digitală instalate pentru recepția de servicii de televiziune digitală interactivă pe platforme de televiziune digitală interactivă să se conformeze unei API deschise conform cerințelor minime de standarde și/sau specificații pertinente;

▼M3

- (c) furnizorii de servicii și echipamente de televiziune digitală să coopereze în ceea ce privește furnizarea de servicii de televiziune care să asigure interoperabilitatea pentru utilizatorii finali cu handicap.

▼B

(2) Fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul), statele membre încurajează proprietarii de API să facă accesibile, în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii și în schimbul unei remunerații adecvate, toate informațiile necesare care să le permită furnizorilor de servicii de televiziune digitală interactivă furnizarea tuturor serviciilor suportate de API într-o formă complet funcțională.

▼M3*Articolul 19***Procedurile de armonizare**

(1) Fără a aduce atingere articolului 9 din prezenta directivă și articolelor 6 și 8 din Directiva 2002/20/CE („directiva privind autorizarea”), în situația în care Comisia consideră că divergențele în punerea în aplicare de către autoritățile naționale de reglementare a sarcinilor de reglementare, prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale, pot crea un obstacol în calea pieței interne, Comisia, ținând cont în cea mai mare măsură posibilă de avizul OAREC, emite o recomandare sau o decizie privind aplicarea armonizată a dispozițiilor din prezenta directivă și din directivele speciale cu scopul de a sprijini îndeplinirea obiectivelor stabilite la articolul 8.

(2) Atunci când Comisia emite o recomandare în temeiul alineatului (1), aceasta urmează procedura de consultare menționată la articolul 22 alineatul (2).

Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare țin cont în cea mai mare măsură posibilă de aceste recomandări în îndeplinirea sarcinilor lor. Atunci când o autoritate națională de reglementare alege să nu dea curs unei recomandări, aceasta informează Comisia, prezentând motivele pentru poziția sa.

(3) Deciziile adoptate în temeiul alineatului (1) nu pot cuprinde decât identificarea unei metode armonizate și coordonate în scopul abordării următoarelor aspecte:

- (a) punerea în aplicare inconsecventă de către autoritățile de reglementare a abordărilor generale de reglementare cu ocazia reglementării piețelor de comunicații electronice în aplicarea articolelor 15 și 16, atunci când creează un obstacol în calea pieței interne. Astfel de decizii nu se referă la notificările specifice emise de autoritățile naționale de reglementare în temeiul articolului 7a.

Într-o astfel de situație, Comisia propune un proiect de decizie numai:

▼ M3

- după minimum doi ani de la adoptarea unei recomandări a Comisiei pe aceeași temă; și
 - ținând cont în cel mai înalt grad posibil de avizul OAREC referitor la caz privind adoptarea unei astfel de decizii, aviz care este trimis de OAREC în termen de trei luni de la solicitarea Comisiei;
- (b) numerotarea, inclusiv seriile de numere, portabilitatea numerelor și a identificatorilor, sistemele de conversie a numerelor și a adreselor și accesul la serviciile de urgență 112.
- (4) Decizia menționată la alineatul (1), destinată să modifice elementele neesențiale din prezenta directivă prin completarea acesteia, se adoptă în conformitate cu procedura de reglementare cu control menționată la articolul 22 alineatul (3).
- (5) OAREC poate, din proprie inițiativă, să consilieze Comisia cu privire la oportunitatea adoptării unei măsuri în temeiul alineatului (1).

▼ B*Articolul 20***Soluționarea litigiilor dintre întreprinderi****▼ M3**

(1) În cazul unui litigiu apărut în legătură cu obligațiile existente în temeiul prezentei directive sau al directivelor speciale între întreprinderi care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice, într-un stat membru, sau între astfel de întreprinderi și alte întreprinderi din statul membru care beneficiază de obligații privind accesul și/sau interconectarea născute în temeiul prezentei directive sau al directivelor speciale, autoritatea națională de reglementare în cauză ia, la cererea oricăreia dintre părți și fără a aduce atingere alineatului (2), o decizie cu caracter obligatoriu pentru a soluționa litigiul în cel mai scurt termen și în orice caz în termen de patru luni, cu excepția situației în care există împrejurări excepționale. Statul membru în cauză cere tuturor părților să coopereze pe deplin cu autoritatea națională de reglementare.

▼ B

(2) Statele membre pot prevedea ca autoritățile naționale de reglementare să refuze rezolvarea unui litigiu printr-o decizie cu caracter obligatoriu, atunci când există alte mecanisme, inclusiv medierea, care ar contribui mai bine la soluționarea litigiului în timp util, conform prevederilor articolului 8. Autoritatea națională de reglementare informează de îndată părțile cu privire la aceasta. În cazul în care, în termen de patru luni, litigiul nu este soluționat și în cazul în care litigiul nu a fost prezentat în fața instanțelor de către partea care solicită repararea prejudiciului, autoritatea națională de reglementare adoptă o decizie cu caracter obligatoriu în vederea soluționării litigiului în cel mai scurt termen, dar în orice caz în termen de patru luni.

(3) Pentru a soluționa un litigiu, autoritatea națională de reglementare adoptă decizii menite să ducă la atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 8. Orice obligații impuse unei întreprinderi de către o autoritate națională de reglementare pentru soluționarea unui litigiu respectă dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale.

(4) Decizia autorității naționale de reglementare este pusă la dispoziția publicului, ținând seama, cu toate acestea, de cerințele secretelor de afaceri. Părțile în cauză primesc o expunere completă a motivelor pe care se bazează decizia.

▼B

(5) Procedura menționată la alineatele (1), (3) și (4) nu împiedică nici una dintre părți să introducă o acțiune în fața unei instanțe.

▼M3*Articolul 21***Soluționarea litigiilor transfrontaliere**

(1) În cazul unui litigiu transfrontalier apărut, în domeniul care intră sub incidența prezentei directive sau a directivelor speciale, între părți din state membre diferite, și atunci când litigiul este de competența autorităților naționale de reglementare din mai multe state membre, se aplică dispozițiile prevăzute la alineatele (2), (3) și (4).

(2) Oricare dintre părți poate sesiza autoritățile naționale de reglementare în cauză cu litigiul respectiv. Autoritățile naționale de reglementare competente își coordonează eforturile și au dreptul să consulte OAREC pentru a soluționa litigiul în mod corespunzător, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 8.

Orice obligații impuse unor întreprinderi de către autoritățile naționale de reglementare în soluționarea unui litigiu respectă dispozițiile prezentei directive și ale directivelor speciale.

Oricare dintre autoritățile naționale de reglementare care este competentă într-un astfel de litigiu poate cere OAREC să adopte un aviz cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse în conformitate cu dispozițiile directivei-cadru și/sau ale directivelor speciale pentru soluționarea litigiului.

În cazul în care o astfel de cerere a fost adresată OAREC, orice autoritate națională de reglementare competentă cu privire la orice aspect al litigiului așteaptă avizul OAREC înainte să inițieze măsuri de soluționare a litigiului. Aceasta nu împiedică autoritățile naționale de reglementare să ia măsuri urgente în caz de necesitate.

Orice obligații impuse unei întreprinderi de către autoritatea națională de reglementare în cadrul soluționării unui litigiu respectă dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale și țin cont în cea mai mare măsură posibilă de avizul adoptat de OAREC.

(3) Statele membre pot să prevadă ca autoritățile naționale de reglementare competente să refuze de comun acord soluționarea unui litigiu, atunci când există alte mecanisme disponibile, inclusiv medierea, care ar putea contribui la soluționarea litigiului în timp util, în conformitate cu dispozițiile articolului 8.

Autoritățile naționale de reglementare informează în cel mai scurt termen părțile cu privire la acest fapt. În cazul în care în termen de patru luni litigiul nu a fost soluționat și în cazul în care partea care se consideră prejudiciată nu a sesizat nicio instanță și dacă oricare dintre părți cere acest lucru, autoritățile naționale de reglementare își coordonează eforturile pentru a soluționa litigiul, în conformitate cu dispozițiile articolului 8 și ținând cont în cea mai mare măsură posibilă de orice aviz emis de OAREC.

(4) Procedura prevăzută la alineatul (2) nu împiedică niciuna dintre părți să introducă o acțiune în fața unei instanțe.

*Articolul 21a***Sancțiuni**

Statele membre stabilesc normele privind sancțiunile aplicabile pentru încălcarea dispozițiilor naționale adoptate în temeiul prezentei directive și al directivelor speciale și iau toate măsurile necesare pentru a garanta că acestea sunt aplicate. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie adecvate,

▼ M3

efective, proporționale și cu efect de descurajare. Statele membre notifică aceste dispoziții Comisiei până la 25 mai 2011 și notifică fără întârziere orice modificări ulterioare ale acestora.

▼ B*Articolul 22***Comitetul**

(1) Comisia este sprijinită de un comitet (comitetul pentru comunicații).

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 3 și 7 din Decizia 1999/468/CE, în temeiul prevederilor articolului 8.

▼ M3

(3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5a alineatele (1)-(4) și articolul 7 din Decizia 1999/468/CE, având în vedere dispozițiile articolului 8 din respectiva decizie.

▼ B*Articolul 23***Schimbul de informații**

(1) Comisia furnizează comitetului pentru comunicații toate informațiile relevante privind rezultatul consultărilor periodice avute cu reprezentanții operatorilor de rețele, ai furnizorilor de servicii, ai utilizatorilor, ai consumatorilor, ai fabricanților și ai sindicatelor, precum și cu țările terțe și cu organizațiile internaționale.

(2) Comitetul pentru comunicații, ținând seama de politica Comunității privind comunicațiile electronice, promovează schimbul de informații între statele membre și între statele membre și Comisie în ceea ce privește situația și evoluția activităților de reglementare privind rețelele și serviciile de comunicații electronice.

*Articolul 24***Publicarea informațiilor**

(1) Statele membre asigură publicarea de informații actualizate privind punerea în aplicare a prezentei directive sau a directivelor speciale într-un mod care să asigure accesul ușor la aceste informații al tuturor părților interesate. Statele membre publică un aviz în jurnalul oficial național în care se precizează modul și locul în care sunt publicate informațiile. Primul aviz se publică înainte de data de aplicare prevăzută la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf, după care se publică un aviz ori de câte ori intervine vreo modificare a informațiilor conținute în acesta.

(2) Statele membre trimit Comisiei o copie a tuturor avizelor în momentul publicării. După caz, Comisia transmite informațiile comitetului pentru comunicații.

▼B*Articolul 25***Procedurile de revizuire**

(1) Comisia revizuieste periodic modul de funcționare a prezentei directive și înaintează un raport în acest sens Parlamentului European și Consiliului cu prima ocazie, dar în cel mult trei ani de la data punerii în aplicare menționată la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf. În acest sens, Comisia poate solicita informații de la statele membre, care sunt furnizate fără întârzieri nejustificate.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 26***Abrogarea**

Următoarele directive și decizii se abrogă de la data punerii în aplicare prevăzută la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf:

- Directiva 90/387/CEE;
- Decizia 91/396/CEE a Consiliului din 29 iulie 1991 privind introducerea unui număr de urgență unic european ⁽¹⁾;
- Directiva 92/44/CEE a Consiliului din 5 iunie 1992 privind aplicarea furnizării unei rețele deschise în cazul liniilor închiriate ⁽²⁾,
- Decizia 92/264/CEE a Consiliului din 11 mai 1992 privind introducerea în Comunitate a unui prefix telefonic internațional standard ⁽³⁾;
- Directiva 95/47/CE;
- Directiva 97/13/CE;
- Directiva 97/33/CE;
- Directiva 98/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 1998 privind aplicarea furnizării unei rețele deschise (FRD) la telefonia vocală și la serviciul universal pentru telecomunicații într-un mediu competitiv ⁽⁴⁾.

▼M3**▼B***Articolul 28***Transpunere**

(1) Statele membre adoptă și publică actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 24 iulie 2003. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la acestea.

Statele membre pun în aplicare aceste dispoziții de la 25 iulie 2003.

⁽¹⁾ JO L 217, 6.8.1991, p. 31.

⁽²⁾ JO L 165, 19.6.1992, p. 27. Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Decizia 98/80/CE a Comisiei (JO L 14, 20.1.1998, p. 27).

⁽³⁾ JO L 137, 20.5.1992, p. 21.

⁽⁴⁾ JO L 101, 1.4.1998, p. 24.

▼B

(2) Atunci când statele membre adoptă aceste acte, acestea cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă, precum și cele ale oricărei modificări ulterioare a acestor dispoziții.

*Articolul 29***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

*Articolul 30***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

▼M3

▼ M3

ANEXA II

Criteriile de care trebuie să țină seama autoritățile naționale de reglementare pentru a evalua dacă două sau mai multe întreprinderi au o poziție dominantă colectivă în sensul articolului 14 alineatul (2) al doilea paragraf.

Două sau mai multe întreprinderi pot avea o poziție dominantă colectivă în sensul articolului 14, atunci când, chiar în lipsa oricărei legături structurale sau de altă natură între ele, acestea operează pe o piață caracterizată prin lipsa concurenței efective și în care nicio întreprindere nu deține în mod individual o putere semnificativă pe piață. În conformitate cu legislația comunitară în vigoare și cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene privind poziția dominantă colectivă, probabilitatea ca această situație să apară există atunci când piața este concentrată și prezintă un număr de caracteristici specifice, dintre care următoarele pot fi cele mai relevante în contextul comunicațiilor electronice:

- elasticitate scăzută a cererii;
- cote de piață similare;
- obstacole ridicate la intrarea pe piață, de ordin juridic sau economic;
- integrare pe verticală cu refuzul colectiv de furnizare;
- absența puterii de contracarare a cumpărătorilor;
- absența concurenței potențiale.

Lista prezentată anterior este exemplificativă și nu exhaustivă, iar criteriile nu sunt cumulative. Această listă este mai degrabă o ilustrare a tipurilor de criterii care ar putea fi utilizate pentru a susține afirmațiile privind existența unei poziții dominante colective.